

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 7 81956

B I N N E N L A N D S E   V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 7/8 - 1956

(1.7 t/m 31.8.'56)

I N H O U D

- I.   Communisme Internationaal
  - II.   Activiteit van de C.P.N. en haar
      hulporganisaties
  - III. Andere Stromingen
  - IV.   Activiteit van Indonesiërs, West-Indiërs en
      Chinezen
  - V.   Agenda
  - VI.   **Overzicht** der stakingen in de maand
      juli 1956 en augustus 1956.
- Bijlage I
- Bijlage II.
-

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Crisisverschijnselen.

De crisis, waarin het communisme geraakte als gevolg van de sedert maart 1956 in de openbaarheid getreden onttroning van Stalin, heeft zich de laatste tijd waarschijnlijk niet toegespitst.

De kopstukken van de westerse communistische partijen hebben zelf erkend, dat zij op geen enkele wijze werden ingelicht over de afrekening van het Kremlin met een aantal Stalin-praktijken. Zij moesten dientengevolge, verstoken van de ruggesteun ener tactische centrale richtlijn, de eerste stoot op eigen kracht opvangen.

Toen de opschudding en verwarring in de communistische gelederen hun hoogtepunt naderden hebben de Franse en Italiaanse communistische partijen elk een speciale delegatie naar de Sowjet-Unie gezonden voor het inwinnen van inlichtingen en het verkrijgen van opheldering.

Dit beraad te elfder ure leidde voor wat de P.C.F.-leiding betreft tot een algehele instemming en voor wat de Italiaanse communistische partij aangaat tot een accoord onder zeker voorbehoud met het standpunt van de Sowjet-Russische partijleiding.

De grondslag voor die overeenstemming is te vinden in "De resolutie van het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie over het overwinnen van de persoonsverheerlijking en haar gevolgen", d.d. 30-6-56. ("Prawda" 2-7-56).

Tactisch rustpunt.

Deze resolutie met haar in menig opzicht rammelende argumentatie wekt allereerst de indruk dat Moskou, minstens voorlopig, een einde wil maken aan de veelbewogen discussies onder haar aanhangers in binnen- en buitenland, om aan het internationaal communistische kamp een zeker tactisch rustpunt te geven.

Onder een terugblik op de besluiten van het XXe C.P.S.U.-congres van februari 1956, die ook de gedragingen van de communistische partijen buiten de U.S.S.R. ingrijpend hebben beïnvloed, kan wel worden aangenomen, dat de resolutie mede is uitgegeven ter afsluiting van een eerste, veelbewogen ontwikkelingsfase van het communisme na Stalin.

Of daarmee de politieke spanningen in de communistische gelederen zijn bezworen zal moeten worden afgewacht. Dit geldt bijv. vooral voor Italië, waar de ontwikkeling door de verhouding met de links-socialistische communistenvriend Nenni nog te gecompliceerd is om hier thans reeds besproken te kunnen worden.

Uiteenlopende reacties.

In het algemeen kan wel worden opgemerkt, dat er in de wijze waarop enige West-Europese partijen de invloed van het 20e congres van de C.P.S.U. ondergaan, aanzienlijke verschillen zijn waar te nemen.

Op het van 18-21 juli 1956 gehouden 14e congres van de Franse Communistische Partij nam het probleem van de organisatie van de partij geen centrale plaats in. Als uiting van de drang naar meer collectiviteit in de leiding werden daar enige leidinggevende organen (t.w. het Centraal Comité en het Politiek Bureau) uitgebreid. Het vraagstuk van het zoeken van een eigen Franse weg naar het socialisme kwam er - voorzover bekend - niet of nauwelijks aan de orde.

Op het met Pasen 1956 gehouden 24e nationale congres van de Britse Communistische Partij werd het enige jaren geleden opgestelde beginselprogramma "The British Road to Socialism" als politieke lijn van de partij ongewijzigd gehandhaafd. Het vraagstuk van de politieke lijn komt daar echter opnieuw in studie, want waarschijnlijk zal op de - tegen het einde van dit jaar te houden - nationale conferentie van de Britse partij de herziening van het beginselprogramma het voornaamste agendapunt zijn.

In de communistische partij van Nederland is van een herziening van het uit 1952 daterende beginselprogramma "De weg naar Socialistisch Nederland" (nog) geen sprake. Hoewel het in april 1955 gehouden 17e partijcongres maatregelen had moeten nemen om de uiteindelijke tekst van het programma, dat nog in ontwerp-vorm verkeert, vast te stellen, is het nog steeds niet zover gekomen. Men zoekt de oplossing van de problemen hier hoofdzakelijk in een herziening van de structuur en de werkwijze van de C.P.N. en niet in een veranderen van het ontwerp-beginselprogramma van 1952, dat volgens de partijleiding niet juist zou zijn toegepast.

Deze verschillen in de manier waarop het XXe congres van de C.P.S.U. in de genoemde partijen doorwerkt, kunnen erop duiden dat iets verloren gaat van het clichématige en schablone-achtige, dat de activiteiten en de organisatie van de West-Europese communistische partijen tot voor kort kenmerkte. Mogelijk is hieruit de conclusie te trekken, dat, mede als gevolg van wat door Chroestsjow op het XXe Congres is gezegd over de verschillende (eigen) wegen naar het socialisme, de communistische partijen buiten het Sowjet-blok inderdaad iets meer speelruimte voor een handelen naar eigen inzicht wordt gelaten.

De lippendienst, die de communistenleiders buiten het Sowjet-blok thans bewijzen aan de nieuwe gedéstaliniseerde koers, blijft beperkt tot een collectieve schuldbelijdenis, dat hun nationale partijen in het verleden hebben medegewerkt aan de bevordering van de gewraakte persoonsverering.

De resolutie van het C.C. van de C.P.S.U. van 30-6-56.

Bedoeld als een richtsnoer voor de nationale communistische partijen - in ons land voor de C.P.N. - moet over de inhoud/wel iets meer worden gezegd.
/ervan

* * *

De resolutie van het C.C. der C.P.S.U. van 30 juni 1956 is verdeeld in vier hoofdstukken.

De inleiding van I is een lofrede op de ... "Nieuwe opmerkelijke successen op alle gebieden van het politieke, economische en culturele leven van het land. Het Sowjet-volk sluit zich nauwer aaneen rond de Communistische Partij en legt een grote scheppende activiteit aan de dag in de strijd voor het vervullen van de door het XXe congres gestelde taken"....

De organisatoren van een brede tegen de Sowjet-Unie gerichte laster-campagne spannen, zo gaat het voort, al hun krachten in om het feit te verbergen ... "dat het gaat om een voorbijge periode in het leven van het Sowjet-land"....

Partij en regering van de Sowjet-Unie likwideren, volgens de resolutie, in de jaren die sedert de dood van Stalin verstreken zijn met uitzonderlijke standvastigheid en vastbeslotenheid de gevolgen van de persoonsverheerlijking. (onderstr.dzz.)

"De ideologen van de bourgeoisie" proberen nogmaals en zonder succes een smet te werpen op de grote ideeën van het marxisme-leninisme en de werkers het vertrouwen te ontnemen in het eerste socialistische land ter wereld - de U.S.S.R.

"Ook denken zij hierdoor verwarring te zaaien in de gelederen van de internationale communistische arbeidersbeweging".

Na verdere uitweiding over "de internationale eenheid van communistische en arbeiderspartijen" wordt geconstateerd, dat deze "broederlijk verbonden" partijen ook ditmaal tijdig deze manoeuvre van de vijanden van het socialisme hebben onderkend en een passend antwoord hebben gegeven.

De openlijke erkenning van begane fouten.

Het C.C. heeft zich, zo luidt de tekst verderop, rekenschap gegeven van het feit, dat een openlijke erkenning van begane fouten gepaard zou gaan met zekere ongemakken, waarvan de vijand gebruik kon maken. Maar de C.P.S.U., grootgebracht met de revolutionaire beginselen van het marxisme-leninisme, heeft de volle waarheid gezegd, hoe bitter deze ook was. ... "De partij" (opm. dzz.: ditmaal zonder het noemen van de regering der Sowjet-Unie)" heeft deze stap uitsluitend op eigen initiatief gedaan en werd daarbij door principiële overwegingen geleid"...

Bitterheid en diepe spijt.

De door de partij openbaar gemaakte feiten over de aantasting van de socialistische wetten en andere fouten, die met de persoonsverheerlijking van J.W. Stalin samenhangen, verwekken natuurlijk gevoelens van bitterheid en diepe spijt, aldus wordt vervolgens erkend.

Door de fouten aan een openlijke kritiek te onderwerpen had de partij nogmaals haar trouw getoond aan de onsterfelijke beginselen van het marxisme-leninisme.

De structuur der Sowjet-maatschappij.

In hoofdstuk I van de resolutie wordt eerst zonder persoonsaanduiding vastgesteld, ... "dat enkele van onze vrienden in het buitenland het vraagstuk van de persoonsverheerlijking en haar gevolgen niet tot op de bodem doorgrond hebben en soms onjuiste conclusies uit bepaalde stellingen, die met de persoonsverheerlijking samenhangen, trekken"...

Verderop, onder deel III wordt hetzelfde onderwerp, eerst in algemene termen, vervolgens nader gepreciseerd aangeroerd.

Onbetwistbaar, zo wordt eerst gezegd, heeft de persoonsverheerlijking ernstige schade berokkend aan de zaak van de Communistische Partij en van de Sowjet-maatschappij ... "Maar het zou een grove fout zijn uit het bestaan van de persoonsverheerlijking in het verleden te concluderen tot zekere veranderingen in de maatschappelijke structuur van de Sowjet-Unie of de oorzaak van deze cultus te zoeken in de aard van de structuur der Sowjet-maatschappij"...

Op deze algemene ontkenning volgt de positieve these, dat de persoonsverheerlijking van Stalin,

niettegenstaande al het kwaad aan de partij en het volk berokkend, het wezen van de maatschappelijke structuur der Sowjet-Unie niet heeft kunnen veranderen en ook niet heeft veranderd.

In de resolutie (weer onder deel III) staat te lezen, dat men het vooral niet eens kan zijn met de door kameraad Togliatti gestelde vraag of de Sowjet-maatschappij niet ... "tot zekere vormen van ontarding" ... is gekomen.

In hetzelfde hoofdstukje wordt stelling genomen tegen een gedachtegang van niet-communisten, waarover de desbetreffende passage zegt:

... "Onze vijanden beweren, dat de persoonsverheerlijking van Stalin niet voortgekomen is uit bepaalde historische omstandigheden, die nu reeds tot het verleden behoren, maar uit het Sowjet-systeem zelf, dat vanuit hun gezichtspunt niet democratisch is enz. Dergelijke lasterlijke beweringen worden weerlegd door de gehele geschiedenis van de Sowjet-staat" ...

"Belegerde vesting".

Afdeling II van de resolutie der C.P.S.U. wijdt een beschouwing aan de historische ontwikkeling van de U.S.S.R. sedert de oktober-revolutie van 1917, toen de partij een medogenloze strijd ontplooid tegen de vijanden van het leninisme. ... "Ons land deed denken aan een belegerde vesting tijdens de kapitalistische omsingeling" ... en verder - na het signaleren van het aan de macht komen van het fascisme in Duitsland in 1933, dat als zijn doel verkondigde de vernietiging van het communisme, de vernietiging van de Sowjet-Unie, de eerste arbeidersstaat ter wereld - luidt het dan: ... "De partij moet het hele volk opvoeden in de geest van een voortdurende waakzaamheid en van een steeds paraat zijn tegenover de buitenlandse vijanden. De intriges van de internationale reactie waren des te gevaarlijker, daar in het binnenland zelf nog lange tijd een harde klassenstrijd woedde" ... enz.

De overwinning van het socialisme werd, zo stelt de resolutie uitdrukkelijk, behaald door de Communistische Partij en haar Centraal Comité, dat voortdurend de algemene leninistische lijn volgde, en door het Sowjet-volk: een wereldhistorische gebeurtenis.

Stalins eer...

De resolutie van het C.C. der C.P.S.U. van 30 juni 1956 brengt een eerbetoon aan J.W. Stalin, die als algemeen secretaris van het C.C. samen met andere leidende werkers actief streed voor het verwezenlijken

van de leninistische nalatenschap.

... "Hij was toegewijd aan het marxisme-leninisme en als theoreticus en groot organisator leidde hij de strijd van de partij tegen de trotskisten, rechtse opportunisten en burgerlijke nationalist en tegen de intriges van de kapitalistische omsingeling"...

En Stalins oneer.

Dan toont de resolutie het keerpunt en de donkere kanten van de Stalin-praktijken. Daarover luidt het o.m.: ... "Ten onrechte echter begon men al onze grote overwinningen met zijn naam te verbinden. De door de Communistische Partij en het Sowjet-volk bereikte successen en de loftuitingen aan het adres van Stalin maakten hem duizelig. In deze situatie kwam de persoonsverheerlijking van Stalin geleidelijk aan tot ontwikkeling"...

Deel II van de C.C.-resolutie herinnert in aansluiting daarop aan de in de tekst afgedrukte klemmende waarschuwing van Lenin tegen de "grove" Stalin, die zijns inziens ongeschikt moest worden geacht om centrale leiding te geven en zo grote macht in zijn persoon te verenigen.

Opnieuw biedt de tekst van de resolutie hier een onpersoonlijke "men", die op het XIIIe congres van de C.P.S.U. (b) besloot om Stalintoch als algemeen secretaris op zijn post te handhaven ondanks Lenins klemmende advies om in Stalins plaats ... "een ander te benoemen die zich in alle opzichten van Stalin slechts daardoor onderscheidt, dat hij geduldiger, loyaler, wellevender en attenter is jegens de kameraden, minder wispelturig enz."...

Stalin, zo wordt vervolgens in de resolutie gezegd, hield in de eerste periode na Lenins dood rekening met diens kritische opmerkingen ... "Later echter overschatte Stalin mateloos zijn eigen verdiensten en raakte overtuigd van zijn eigen onfeilbaarheid"...

Stalin begon, aldus vervolgt de tekst, enkele destijds onvermijdelijke beperkingen van de interne partij- en Sowjet-democratie tot norm te verheffen voor het interne partij- en staatkundige leven door op grove wijze de leninistische beginselen van het leiderschap met voeten te treden.

Verworpen stalinistische these.

Hoofdstuk III van de resolutie schetst dan verder hoe het tot een foutieve theoretische formule van Stalin kwam - n.l. dat de klassenstrijd zich steeds meer zou verscherpen naarmate de Sowjet-Unie

I/7

vorderde op de weg naar het socialisme - en die in de praktijk diende ter motivering van de grofste overtredingen van de Sowjet-wetten en de massale onderdrukking.

Staatsveiligheidsorganen.

De staatsveiligheidsorganen genoten, aldus de resolutie (deel II) lange tijd een enorm vertrouwen, omdat zij onbetwistbare diensten bewezen bij de zaak van de verdediging der verworvenheden van de revolutie. Toen de controle van de partij en de regering op deze organen langzamerhand werd vervangen door de persoonlijke controle van Stalin, gingen zij een gevaarlijk karakter vertonen.

Het C.C. van de C.P.S.U. maakt dan een grote sprong in de Sowjet-historie. Zonder de geheime politie-terreur onder Jagoda en Jesjow - op Stalins last - te memoreren (1936/37) wordt in de resolutie volstaan met de dooddoener:

... "De zaak werd nog gecompliceerder toen de organen van de staatsveiligheid onder leiding bleken te staan van de misdadige bende van de agent van het internationale imperialisme, Beria"...

"Bewijzen"

De huidige machthebbers in de Sowjet-Unie schakelen na deze aanklacht onmiddellijk over op de tegenwoordige situatie, waar zij - bij uitspraak van het nu zitting hebbende Centraal Comité - o.m. stellen:

... "Het XXe congres van de partij en de hele politiek van het Centraal Comité na de dood van Stalin zijn het duidelijke bewijs, dat binnen het Centraal Comité van de partij een leninistische kern van leiders aanwezig was, die volkomen juist inzag, dat zowel op het gebied van de binnenlandse als van de buitenlandse politiek bepaalde dingen noodzakelijk geworden waren"...

De tegenwoordige collectieve leiding van de Sowjet-Unie heeft - gelet op de verdere motivering - begrepen, dat juist thans de klemmende vraag zou rijzen, wat Stalins medewerkers tegen al de erkende excessen persoonlijk hebben uitgericht. (Togliatti deed het o.a. en scherper nog de links-socialist Nenni).

Goede reputatie.

Chroestsjow en de andere Sowjet-leiders beweren (in afdeling II van de resolutie), dat de Sowjet-burgers Stalin kenden als de man, die altijd opkwam voor de verdediging van de U.S.S.R. tegen de intriges van de vijanden en streed voor de zaak van het socialisme.

I/8

... "In deze strijd bediende hij zich nu en dan van onwaardige methoden en schond de leninistische beginselen en normen van het partijleven. Daarin bestond de tragedie van Stalin "... (onderstr.dzz.).

Hier wordt dus het tevoren in algemene zin gesignaleerde schief gaan van het Stalin-beleid der latere jaren doelbewust verkleind tot een incidenteel vergrijp ("nu en dan").

Dit alles maakte de strijd tegen de wetsovertredingen, volgens de resolutie, moeilijk, omdat de successen bij de socialistische opbouw, de versterking van de U.S.S.R., door de persoonsverheerlijking aan Stalin werden toegeschreven.

... "Onder die omstandigheden zou ieder optreden tegen hem door het volk niet begrepen zijn. Het is hier dus helemaal geen kwestie van gebrek aan persoonlijke moed. Het is duidelijk, dat ieder die in die situatie tegen Stalin opgetreden zou zijn, geen steun bij het volk gevonden had. Erger nog, een dergelijk optreden zou onder die omstandigheden opgevat zijn als een optreden tegen de zaak van de socialistische opbouw, als een zeer gevaarlijke aanslag op de eenheid van de partij en de hele staat onder de omstandigheden van een kapitalistische omsingeling"...

Reeds eerder had de resolutie gesproken over de Sowjet-Unie als een "belegerde vesting". Dat beeld lijkt niet toevallig te zijn gebruikt. Partijsecretaris Chroestsjow en zijn medebestuurders in de Sowjet-Unie hadden behoefte om hun passieve houding tijdens het regiem van Stalin te verantwoorden.

In de resolutie moest een passend antwoord worden gegeven op lastige vragen, die de mannen van het Kremlin onlangs in het openbaar zijn gesteld, o.a. door de leiding van de Franse communistische partij en in het bijzonder door die van de zusterpartijen in Italië en de U.S.A.

De resolutie van 30 juni 1956 van het Centraal Comité van de C.P.S.U. bood de gelegenheid om zich in dit opzicht te verweren.

Geen individuele lafheid, aldus de teneur van deze verdediging, maar juist een hoog verantwoordelijkheidsbesef inzake het handhaven van de continuïteit van het socialistische bewind in de Sowjet-Unie had hen ervan weerhouden tegen Stalin persoonlijk op te treden.

Dezerzijds zou daarbij kunnen worden opgemerkt dat de resolutie generlei opheldering heeft verschaft waarom Chroestsjow aan de déstalinisatie zo'n

I/9

explosief karakter heeft gegeven in zijn geheime rede van 24 en 25 februari 1956.

"Wij hebben het niet geweten".

In deel II van de resolutie werd betoogd, dat vele feiten en onjuiste handelingen van Stalin, vooral op het gebied van het overtreden van de Sowjet-wetten, pas in de laatste tijd bekend zijn geworden, na de dood van Stalin en vooral door het ontmaskeren van de bende van Bëria en het herstellen van de partijcontrole op de staatsveiligheidsorganen.

Gelove wie het gelove wil!

Laconiek voegt de resolutie daar tegen het einde van deel II aan toe, dat de omsingeling van de Sowjet-Unie wel de persoonsverheerlijking van J. Stalin en haar gevolgen verklaart, maar in het minst niet rechtvaardigt.

Internationale aspecten.

Speciaal als richtsnoer voor de buitenlandse communistische partijen lijkt nog van betekenis, wat in de delen III en IV van de resolutie aan internationale aspecten wordt aangetroffen.

De resolutie (deel III) zegt ten aanzien daarvan o.m. dat alle bevriende communistische en arbeiderspartijen de veroordeling van de persoonsverheerlijking en haar gevolgen door de C.P.S.U. hebben goedgekeurd. De veroordeling heeft grote weerklink gevonden:

... "De bijzonder grote betekenis van het XXe congres van de C.P.S.U. voor de hele internationale communistische en arbeidersbeweging dient onderstreept te worden. De communisten in de andere landen beschouwen de strijd tegen de persoonsverheerlijking en haar gevolgen als een strijd voor de zuiverheid van de marxistisch-leninistische beginselen, voor het op scheppende wijze oplossen van de huidige problemen der internationale arbeidersbeweging, voor een versterking en een verdere ontplooiing van de beginselen van het proletarisch internationalisme"...

Moeilijkste periode afgesloten.

In het afsluitende deel IV zegt het Centraal Comité van de C.P.S.U., dat de moeilijkste periode in de ontwikkeling en versterking van het socialisme is afgesloten. ... "Ons socialistische land heeft opgehouden een eenzaam eiland te zijn in een oceaan van kapitalistische staten"...

De idee van het socialisme, aldus wordt verder gesteld, oefent een enorme invloed uit op de volkeren

I/10

I/10

van Azië, Afrika en Latijns Amerika, die tegen alle vormen van kolonialisme in verzet komen.

Na het Cominform.

... "In de nieuwe historische omstandigheden hebben internationale organisaties van de arbeidersklasse als de Komintern en het Cominform hun werk gestaakt. Maar hieruit volgt allerminst, dat de internationale solidariteit en de noodzaak van contacten tussen de revolutionaire zusterpartijen, die van het marxisme-leninisme uitgaan, hun betekenis verloren hebben"... (Onderstr. dzz.)

Laten de burgerlijke ideologen maar fabels verzinnen over de "crisis" van het communisme, over de "verwarring" in de gelederen van de communistische partijen, luidt het uitdagend-bezwerend aan het slot van dit breedsprakerige relaas van het Kremlin.

Opdracht.

Voor het mogelijke toekomstige gedrag van de communistische partijleidingen buiten de Sowjet-Unie lijkt van betekenis, wat de resolutie nog zegt betreffende de "eigen wegen", die mogen worden betreden.

... "In de huidige omstandigheden gaan alle communistische partijen bij hun werk uit van de nationale eigenaardigheden en omstandigheden in ieder land afzonderlijk en brengen daarbij volledig de nationale belangen van hun volkeren tot uitdrukking. Daar zij inzien dat de strijd voor de belangen van de arbeidersklasse, voor de vrede en de nationale onafhankelijkheid van hun landen tevens en tegelijkertijd een zaak van het gehele internationale proletariaat is, smeden en versterken zij de banden en de samenwerking onderling"...

In die strijd gaat het in concreto, blijkens de resolutie, vóór internationale ontspanning en tegen voortzetting van de "koude oorlog", tegen verschijnselen als "het volksvijandige gebeuren in Poznan uit deze bron betaald".

* * *

Enige grote communistische partijen, o.a. de P.C.F. en de S.E.D. hebben de Sowjet-Russische resolutie van 30 juni 1956 kennelijk aanvaard als een welkom partijdocument, waarin de Stalin-affaire is samengevat en afgecand onder weglating van vele voor communisten nare bijzonderheden, die de westerse pers in den brede had gepubliceerd aan de hand van de tekst der "geheime" Chroestsjow-rede.

I/11

I/11

De westerse communistische partijen - en ook de S.E.D. - brachten de resolutie niet als een losstaande mededeling maar in directe samenhang met de eigen besluiten, genomen naar aanleiding van het XXe congres van de C.P.S.U.

C.P.N.-brochure.

De C.P.N. heeft die gedragslijn eveneens gevolgd. In hoofdstuk II van dit maandoverzicht wordt daaraan nadere aandacht besteed. Te dezer plaatse kan worden opgemerkt, dat de C.P.N. de tekst van de Sowjet-Russische resolutie in samenhang met de eigen resolutie van 10 april 1956 over het XXe congres van de C.P.S.U. 1956 opnam in een brochure. In het "Voorwoord" op beide publicaties wordt o.m. gezegd, dat aan de aandachtige lezer het verschil zal opvallen tussen dit stuk en de vele fantastische en kwaadwillige persberichten in ons land. Hij zal, zo wordt daaraan toegevoegd, ook het verschil bemerken met diverse persoonlijke uitingen of artikels in tijdschriften in de Sowjet-Unie, die geen geldigheid bezitten als collectieve mening van de partij.

Blijkbaar heeft de C.P.N.-leiding zich - zij het gecamoufleerd - op deze wijze nog eens willen distantiëren van de vele rigoureuze opmerkingen, die Chroestsjow zich in zijn "geheime" rede over de persoon van Stalin zou hebben veroorloofd en tegelijkertijd van Sowjet-publicaties, zoals na het congres bijvoorbeeld gedaan in "De Rode Ster" en de "Militaire Heraut" - spreekbuizen van het Sowjet-Russische leger - en in het periodiek "Historische vraagstukken", waarvan de bekende Russische partijfunctionaresse Pankratowa, die zich op het XXe congres der C.P.S.U. als anti-Staliniste ontpopte, de redactionele leiding heeft.

De P.C.F.

In kort bestek dienen nog enige gebeurtenissen van de jongste maanden te worden opgesomd.

Het 14e congres van de Franse Communistische Partij - al terloops vermeld in verband met het vraagstuk van de "eigen nationale weg naar het socialisme" - bevestigde de politiek-ongeschokte positie van Thorez en de andere hoge partijfunctionarissen.

De P.C.F.-leiding slaagde er blijkbaar in de congresbesprekingen zonder anti-stalinistische discriminatie te doen verlopen. Ofschoon de partij in haar midden wel ontevreden heeft, vooral onder de intellectuelen, besloot het Congres toch tot een herverkiezing van het Centraal Comité, dat op zijn beurt

I/12

het aftredende dagelijks bestuur in zijn oude samenstelling terugbracht plus een aantal nieuwe leden.

In tegenstelling met de plannen in Nederland, waar de C.P.N. haar collectieve bestuurscolleges wil verkleinen, heeft het 14e congres der P.C.F. juist ingestemd met een uitbreiding van het Centraal Comité.

Aan de oude herkozen bezetting werden 27 nieuwe C.C.-zetels toegevoegd, waarvan 26 worden bezet door nieuwe candidaat-leden en één door een nieuw gewoon lid.

Deze laatste onderscheiding, het gewone lidmaatschap, viel ten deel aan Prof. Frédéric Joliot-Curie, de bekende Franse atoomgeleerde en voorzitter van de Wereldvrede Raad.

Francois Billoux en Etienne Fajon, beide leden van het Politiek Bureau, maken voor de komende periode geen deel meer uit van het Secretariaat van het C.C.

Dit is thans als volgt samengesteld:
Maurice Thorez, secretaris-generaal van de partij;
Jacques Duclos, Marcel Servin, Guy Ducoloné, Gaston Plissonnier en Gaston Viens, secretarissen van het Centraal Comité.

De vorengenoemde François Billoux kondigde als rapporteur van het Centraal Comité een ingrijpende hervorming van de jongeren-organisaties der P.C.F. aan.

Billoux heeft namens de Commissie voor het jeugdvragestuk voorgesteld om drie onafhankelijke organisaties voor de jeugd in te stellen, die hun inspanningen leiden naar gemeenschappelijke doelen.

Het 14e congres verleende aan deze reorganisatie zijn goedkeuring. Zodoende beschikt de P.C.F. voortaan over een communistische jeugdbond, afgekort de U.J.C.F., een organisatie voor de meisjes, de U.J.F.F. en een organisatie voor de communistische jeugd op middelbare, gymnasiale en universitaire onderwijsinstellingen, de U.E.C.F.

Uit deze verandering kan, bij nadere beschouwing, geenszins een sectarische tendens worden afgeleid.

De huidige tactiek van het internationale communisme is, zoals bekend, juist afgestemd op het leggen van verbanden met de brede massa.

De P.C.F.-leiding verwacht onder de voor Frankrijk geldende verhoudingen kennelijk betere massa-politieke uitkomsten van een voortaan duidelijk als communistisch bestempelde jongeren-organisatie dan van de tot dusver gehanteerde Republikeinse Jeugd Unie, de U.J.R.F.

De nu geformeerde U.J.C.F. zal, blijkens de uitgesproken verwachting, de jeugd van allerhand schakering

I/13

moeten boeien, hetgeen tot heden niet kon worden bereikt met "een organisatie van vaag karakter met onbestemde omlijning".

De C.P.N. zal zich waarschijnlijk niet kunnen inspireren op dit voorbeeld van haar grote zusterpartij, aangezien in Nederland de mogelijkheden om niet-communisten in een duidelijk als communistisch bestempelde jeugdbond onder te brengen van nul of gener waarde zouden blijken te zijn.

De intellectuelen.

Wat de oppositie van de intellectuelen binnen de P.C.F. betreft, deze is voor het ogenblik bezworen door enkele journalisten van hun post te ontheffen, maar niet uit de partij te zetten. Daarnaast is er de van hogerhand uitgesproken bedreiging met roeyement aan het adres van hen, die de neiging zouden vertonen om hun campagne voort te zetten tegen de op het 14e congres gekozen leiding. Tezelfdertijd werd Prof. Frédéric Joliot Curie als lid toegelaten tot het Centraal Comité. Een andere intellectueel, Roger Garaudy, werd vereerd met een bevordering tot lid van het Politiek Bureau.

Waarschijnlijk is de bedoeling hiervan om naar buiten het aanschijn te geven van een samenwerking van de Partij met de intellectuelen.

Het verbod van de K.P.D.

Het te Karlsruhe zetelende Westduitse constitutionele hof heeft op 17-8-56/buiten de wet gesteld, /de K.P.D. daar haar activiteit in strijd zou zijn met de grondwet der Bondsrepubliek. Ook de nevenorganisaties der partij werden ontbonden verklaard. Het hof gaf voorts opdracht de eigendommen van de partij in beslag te nemen voor doeleinden, welke het algemeen belang dienen.

In september 1951, dus bijna vijf jaar geleden, had de Bondsregering het hof om een uitspraak verzocht. De verhoren duurden van november 1954 tot juli 1955. Sindsdien had het hof zich over zijn uitspraak beraden. Tegen deze uitspraak kan geen beroep worden aangetekend.

De Westduitse regering had indertijd haar verzoek gebaseerd op de opvatting dat de activiteit van de communistische partij gericht was tegen de bestaande orde. De regering beriep zich hierbij op een artikel van de grondwet.

Twee dagen vóór de bekendmaking van de uitspraak van het hof had de "Prawda", het officiële dagblad van de C.P.S.U., al in het voortuizicht van een kennelijk verwacht verbod een zeer scherpe aanval op de

I/14

I/14

Westduitse Bondsregering gedaan.

Later heeft Moskou in niet minder felle commentaren aangevoerd, dat de hereniging van Duitsland door dit verbod onmogelijk wordt gemaakt.

Alle communistische partijen hebben zich sindsdien uitgeput in verwijten tegen Bonn's "fascistische" maatregelen, in het bijzonder de S.E.D. in Oost-Duitsland.

De hereniging van Duitsland, thans gekoppeld aan de beweerdte onwil van de Bondsrepubliek om haar tot stand te brengen, is voor de beide communistische partijen (K.P.D. en S.E.D.) steeds een dankbaar onderwerp voor communistische agitatie geweest.

De overname van de sociaal-economische structuur van de Duitse Democratische Republiek voor geheel Duitsland moet het enige platform zijn voor een vreedzame hereniging, aldus verklaarde de Ministerraad der D.D.R. in zijn zitting van 20-7-56. Ook de 28e bijeenkomst van het Centraal Comité der S.E.D. stelde als voorwaarde voor een hereniging, dat de vredelievende democratische krachten in de Bondsrepubliek het overwicht winnen en dat de C.D.U.-leiding een nederlaag zal lijden.

Achter het IJzeren Gordijn.

De ingrijpende politieke veranderingen als gevolg van de déstalinisatie hebben in de jongste maanden geleid tot vele nieuwe mutaties.

Enige vooraanstaande partijfunctionarissen o.w. Rákosi (Hongarije), Chervenkov (Bulgarije) en Cepicka (Tsjecho-Slowakije) hebben hun posities niet meer kunnen redden en zijn deels onder de druk van de publieke opinie, anderdeels door hun medebestuurders in een verbeten strijd om eigen invloed te handhaven, geslachtsofferd als volbloed-Stalinisten.

Daartegenover werden in eer hersteld Kostov (Bulgarije) en Rajk (Hongarije) - beide postuum - en verder o.a. Gomulka (Polen) en Franz Dählem, Ackermann, Jendretzky (D.D.R.)

HOOFDSTUK II - DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES.

Voorbereiding van het 18e Partijcongres.

Discussiegrondslag.

In een op 20 en 21 augustus 1956 gehouden partijbestuurszitting werd de discussiegrondslag voor het op 5, 6 en 7 oktober a.s. plaatsvindende 18e Partijcongres vastgesteld.

Als bijlage I is in dit maandoverzicht een korte samenvatting van deze discussiegrondslag opgenomen. Hierbij kunnen de volgende kanttekeningen worden gemaakt.

I. Oorzaken van de gewijzigde internationale situatie.

Het is duidelijk dat de uitvoerige opsomming van de oorzaken die naar communistisch inzicht geleid hebben tot de gewijzigde internationale situatie, dient om de partij met alle nadruk te wijzen op het belang van de strijd voor de vrede.

Het vredesthema zal in de naaste toekomst het eerste en belangrijkste uitgangspunt voor de communisten zijn bij hun benadering van andersdenkenden. Een stimulans moet daarbij zijn de stelling van het 20e congres der C.P.S.U. omtrent de mogelijkheid om in de veranderde wereldsituatie oorlogen te vermijden.

In de discussiegrondslag stelt de partijleiding, dat de strijd voor de vrede volhardend moet worden voortgezet en dat de arbeidersklasse - de voornaamste kracht daarbij - in staat is, als zij vereend optreedt, alle oorlogsgevaar definitief uit te bannen. Deze zienswijze verschilt aanmerkelijk van die door Stalin gegeven in zijn uit 1952 daterende "De economische problemen van het socialisme in de U.S.S.R.". Stalin gaf daarin te kennen dat, wil men oorlogen onmogelijk maken, het noodzakelijk is het imperialisme te vernietigen. Hij achtte de vredesbeweging slechts in staat om bepaalde (minder belangrijke) oorlogen te voorkomen en maximaal om tijdelijk de status quo te handhaven.

Het is mogelijk dat met de gewijzigde zienswijze van de C.P.S.U. ten aanzien van het vraagstuk van de onvermijdelijkheid van oorlogen ook de vredesbeweging grotere mogelijkheden worden toegedacht.

In het algemene streven naar uitbreiding van de contacten met andersdenkenden zou dit kunnen betekenen dat de Nederlandse partijleiding nog meer aandacht zal gaan schenken aan de vredesbeweging.

II. De betekenis van het 20e Congres van de C.P.S.U.

Met de vaststelling in de discussiegrondslag, dat de resolutie van het Centraal Comité van de C.P.S.U. van 30 juni 1956 een juiste en bevredigende analyse van de oorzaken en de gevolgen van de persoonsverheerlijking is, wil de partijleiding kennelijk duidelijk maken dat zij de Stalin-kwestie thans als een afgedane zaak beschouwt. De onder het bestuur van Stalin gemaakte fouten, zo wordt ook thans weer zonder enige bewijsvoering gesteld, spruiten niet voort uit het socialistische systeem. Een waarborg tegen een herhaling van deze fouten in de Sowjet-Unie of in andere landen ligt, aldus het partijbestuur, in het feit, dat de omstandigheden, waaronder ze voorvielen, een periode kenmerkten die in het verleden ligt en afgesloten is. Een verdere garantie is dat de persoonsverheerlijking als anti-marxistisch werd veroordeeld.

Het partijbestuur laat niet na er lichtelijk triomferend op te wijzen, dat er overeenstemming bestaat tussen zijn resolutie over de Stalin-kwestie van 10 april 1956 en die van het Centraal Comité van de C.P.S.U. van 30 juni 1956. Kennelijk wil men de partij duidelijk maken, dat men met de resolutie van 10 april toch wel voortreffelijk in de Moskouse lijn heeft vooruit gedacht.

Het belang van beide documenten werd nog eens nadrukkelijk onderstreept door het vanwege de C.P.N.-leiding onder de titel "Wat gebeurt er in de Sowjet-Unie, een verklaring over de persoonsverheerlijking en zijn gevolgen" in brochurevorm uitgeven van beide resoluties. Ook de Franse Communistische Partij heeft dit op soortgelijke wijze gedaan.

III. Reactie in de C.P.N. in verband met de déstalinisatie.

Voor het eerst geeft de C.P.N.-leiding hier openlijk toe, dat de Stalin-affaire verwarring in de partij heeft gebracht, zij het naar haar mening niet op ernstige schaal. Er worden 3 categorieën van door de Stalin-kwestie geschokte partijgenoten onderscheiden te weten:

1. de wankelmoedigen, onder wie zich zelfs leden van het partijbestuur bevonden. Zij komen er zonder een openbare vermaning af.
2. enkele partijgenoten, die de C.P.S.U. het recht betwistten "interne beleidsfouten" in eigen kring te behandelen. Hun wordt voorgehouden dat een dergelijke houding moet worden afgewezen.
3. partijgenoten die in de Sowjet-Unie op Stalin uitgeoefende kritiek op de Nederlandse partij wilden toepassen en die zelfs zover gingen te beweren dat

er ook in de Nederlandse partij sprake was van schending van de partijdemocratie, persoonsverheerlijking en onrechtmatige behandeling van afzonderlijke personen. Op felle wijze keert het partijbestuur zich tegen degenen die dergelijke beschuldigingen durfden in te brengen. Zij brandmerkt hen als aanvallers van de leninistische partijbeginselen en als ondergravers van het gezag van de democratisch gekozen leiding, die er blijk van geven opvattingen te huldigen, welke de principes van de partij aantasten. Tegen dergelijke opvattingen is een verzoenende houding in een strijd-bare partij niet toelaatbaar. De geuite beschuldigingen verklaart het partijbestuur volkomen in strijd met de waarheid.

Indirect wordt hier dus kenbaar gemaakt dat er geen openbare rehabilitatie - na een eventueel daaraan vóórafgaand onderzoek omtrent de in het verleden gerezen kwesties - zal zijn voor de figuren - zoals bijv. A.J. KOEJEMANS, de voormalige hoofdredacteur van "De Waarheid" en Berend BLOKZIJL de ex-voorzitter van de E.V.C. - die wegens verschil van inzicht met de partijleiding en botsingen met Paul de GROOT in de loop der jaren zijn uitgerangeerd.

Ook de geruchtmakende zaak uit 1950 van "De Vrije Katheder" zal gelet op de discussiegrondslag - niet meer aan de orde komen. Het blad, in welks leiding destijds een aantal communistische intellectuelen met niet-communisten samenwerkte, werd door toedoen van Paul de GROOT opgeheven, nadat Sem DAVIDS, de redacteur van "De Groene Amsterdammer", hem onder het pseudoniem Ritsema - in de V.K. het verheerlijken van de persoon van Stalin had verweten.

IV. Voorstellen omtrent een nieuwe organisatievorm en werkwijze.

De door de partijleiding terzake gedane voorstellen kan men gevoeglijk kenschetsen als een vlucht uit de problematiek van de theorie en de taktiek in die van de organisatie.

Waar de partijleiding de mening is toegedaan dat de politieke lijn van de partij in het jongste verleden goed is gebleken, blijft haar - gezien de marxistisch-leninistische stelling dat de objectieve voorwaarden voor de totstandkoming van het socialisme in de kapitalistische maatschappij zelf liggen opgesloten - weinig anders over dan het uitblijven van resultaten en het voortdurend teruglopen van de invloed van de C.P.N. te wijten aan fouten in de organisatie van de partij.

Uit de gedane voorstellen treedt het volgende naar voren:

1. Een versterking van het element van de collectieve leiding.

Door de opheffing van het niet in de statuten genoemde partij-secretariaat - een ongeveer vijf leden tellend college, waarin Paul de GROOT de dominerende figuur is - komt de dagelijkse leiding van de partij weer te liggen bij het daarvoor statutair aangewezen orgaan, te weten het uit circa 15 leden bestaande Dagelijks Bestuur.

Aangenomen dat dit bestuur niet veel kleiner zal worden, betekent dit dat de dagelijkse leiding in handen komt van een groter orgaan, waarin het collectieve element sterker naar voren kan komen. De algemeen secretaris zal in dit collectief veel meer de primus inter pares, de eerste onder zijn gelijken zijn dan tot op heden het geval was. De discussiegrondslag stipuleert met name dat een van de leden van het Dagelijks Bestuur als algemeen secretaris fungeert.

Ook uit hetgeen omtrent het partijbestuur in de discussiegrondslag is vermeld, valt een drang naar grotere collectiviteit in de leiding te onderkennen. In zijn huidige samenstelling (54 leden) kwam dit partij-orgaan - zulks natuurlijk overeenkomstig de bedoeling van de partijtop - niet toe aan zijn statutaire taak, te weten de directe leiding van de partij, omdat het een te log apparaat was en tot voor enige tijd slechts sporadisch bijeen kwam.

Onder invloed van het door de C.P.S.U. op het XXe congres uitgegeven parool van meer collectiviteit in de leiding wordt voorgesteld het partijbestuur in de toekomst veelvuldiger te doen bijeen komen.

2. Een sterkere centralisatie van het partij-apparaat.

Stelt de discussie-grondslag het voor, dat de nieuwe structuur wil ingaan tegen de overdreven centralisatie in de partij, in feite zal door de wijzigingsvoorstellen in sommige opzichten de centralisatie in het partij-apparaat worden versterkt. De greep van het partijbestuur op de afdelingen zal door het uithollen van de bevoegdheden van de districtsbesturen - die tot coördinatie-organen van de activiteiten van de afdelingen moeten worden - en door het tot stand brengen van rechtstreekse verbindingen tussen partijbestuur en afdelingen nog veel groter worden.

3. Een vergroting van het rendement van de partijkaders. Door de algemene verkleining van de leidinggevende organen (het partijbestuur en de districtsbesturen) en het opheffen van de partijbureaux zullen kaderleden vrij komen, die dan kunnen worden ingezet op het eigenlijke werkniveau, nl. dat van de afdeling. Waarschijnlijk is het bereiken van dit effect, waardoor men de invloed en de aantrekkingskracht van de partij hoopt te vergroten, het voornaamste doel van de partijleiding geweest bij de voorgestelde wijzigingen in de partij-organisatie.

4. Het verlangen de partij een meer Nederlands aanzien te geven.

De creatie van een "partijraad" een adviesorgaan, dat ook andere politieke partijen (bv. de P.v.d.A.) kennen, kan als een uiting van dit verlangen worden aangemerkt. Ook de af en toe in de partij opgaande stemmen om de benamingen politiek-, propaganda- en organisatie-secretaris af te schaffen en om aan de functies van voorzitter en penningmeester meer inhoud te geven dienen tegen deze achtergrond te worden beschouwd.

V. Optreden van communisten in andere organisatie, het probleem van de eenheid van de vakbeweging en de arbeidersklasse.

Bijzonder merkwaardig doet de passage aan waarin is vastgelegd, dat het 18e congres zich ondubbelzinnig moet uitspreken vóór het principieel verwerpen door de partij van de gedachte als zou het lidmaatschap van haar leden in andere organisaties gericht moeten zijn op partij-politieke doeleinden, het voeren van oppositie, "cellenbouw" enz. De discussiegrondslag spreekt van "bij ons gegroeide opvattingen", alsof hier sprake ware van een woekerplant die, ondanks voortdurende pogingen van de partijleiding om haar uit te delgen, in leven is gebleven, doch die nu met wortel en tak moet worden uitgerooid. En dit terwijl de communisten sinds jaar en dag erop uit zijn in andere organisaties te infiltreren en te penetreren met het oogmerk deze organisaties aan hun doeleinden dienstbaar te maken. De Nederlandse partijleiding doet het nu voorkomen alsof zij geheel vergeten is wat in Lenin's werk "De linkse stroming, een kinderziekte van het communisme" hierover is gezegd. Lenin schreef daarin (uitgave Pegasus 1946), dat men tot alle mogelijke offers bereid moet zijn en zelfs - als het nodig is - tot alle mogelijke list, sluwheden, illegale methodes, tot het verzwijgen en het geheim houden van

II/6

de waarheid zijn toevlucht moet nemen om de vakverenigingen binnen te dringen teneinde daar tot iedere prijs communistisch werk te verrichten.

Met deze uitspraak van Lenin voor ogen kan men in de aangegeven passages van de discussiegrondslag moeilijk iets anders zien dan een taktische manoeuvre, waarmee de C.P.N. o.a. een nieuw uitgangspunt voor een samengaan van E.V.C. en N.V.V. hoopt te verkrijgen. In hetzelfde licht zal moeten worden gezien de aangekondigde opheffing van de partij-bedrijfsafdelingen, die overigens in de Nederlandse verhoudingen nooit levensvatbaar zijn gebleken.

De voorstelling van zaken, dat communisten als leden van vakorganisaties geen partij-politieke doeleinden, doch uitsluitend de behartiging van de belangen van de arbeiders en hun vakorganisaties op het oog hebben, komt in feite neer op het laten vallen van de voorwaarde, waarvan de communisten tot nu toe een fusie met het N.V.V. afhankelijk stelden nl. het handhaven van de vakbondsdemocratie. (naar communistische omschrijving: de toestand waarin alle opvattingen over beginsel en tactiek in de vakbondsstrijd vrij en onbelemmerd tot uiting kunnen worden gebracht en waarbij het beslissingsrecht in deze vraagstukken aan de leden wordt overgelaten).

Kennelijk menen de communisten dat met een laten vallen van de eis van vakbondsdemocratie het pad voor een nieuwe toenaderingspoging tot het N.V.V. is schoongeveegd.

Het is te verwachten dat na de aangekondigde uitspraak van het 18e congres voor een fusie van E.V.C. en N.V.V., een nieuw aanbod tot samengaan - ditmaal zonder enige voorwaarde aan het N.V.V. - zal worden gedaan. Na de zonder twijfel weer afwijzende reactie van het N.V.V. zal de partijleiding dan voor de beslissing staan de E.V.C. te handhaven of haar een zachte dood te laten sterven. Als de veronderstelling juist is, dat men afstand wil doen van de gedachte: de eenheid van de arbeidersklasse moet bereikt worden via de eenheid van de vakbeweging, dan is het niet waarschijnlijk dat de E.V.C. nog een lang leven is beschoren.

VI. Contacten met andere communistische partijen; de solidariteit met de C.P.S.U.

Het is nog niet bekend op welke wijze de Nederlandse partijleiding de contacten met andere communistische partijen denkt te verbeteren. Het is weinig waarschijnlijk dat de verschillende communistische

II/7

partijen buiten de C.P.S.U. om beslissingen zullen kunnen nemen omtrent nieuwe methoden van samenwerking en uitwisseling.

Organisatorische voorbereiding.

Er zijn thans alom in den lande afdelingsvergaderingen gehouden, waarop meestal in het bijzijn van een lid van het partijbestuur over de discussiegrondslag werd gediscussieerd.

Aan deze vergaderingen zijn zgn. informatiebijeenkomsten op districtsniveau voorafgegaan. Hierin werd het partijkader (districtsbestuurders, afdelingssecretarissen en andere functionarissen) veelal door een partijbestuurder over de betekenis van de discussiegrondslag geïnformeerd. Op de, zoals gebruikelijk aan een congres voorafgaande districtsconferenties, zal ditmaal de discussiegrondslag geen punt van bespreking vormen.

Deze eind september te houden conferenties - bijeenkomsten van door de partij-afdelingen aangewezen gedelegeerden - zullen zich slechts bezig houden met het bespreken en verkiezen van de personen die naar het congres zullen worden afgevaardigd. De districtsconferenties zullen geen oordeel vellen over de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur. De districtsbesturen zullen aan de partijleiding slechts de namen doorzenden van deze door de afdeling voorgedragen kandidaten, tezamen met de gegeven motivering en eventuele amendementen van de afdelingen op de discussiegrondslag.

Met deze wat gewijzigde methodiek van voorbereiding legt de partijleiding nu reeds (en dus vooruitlopend op de besluiten van het a.s. partijcongres) het accent meer op de afdelingen en verkleint zij de betekenis van het districtsniveau.

De Stalin-kwestie.

Hoewel in het vorige maandoverzicht reeds de verdere reacties van de C.P.N. over deze kwestie - naar aanleiding van de publicaties in de westelijke pers van de Chroestsjow-rede en de vraag van Togliatti naar de medeverantwoordelijkheid van de huidige Sowjet-leiders aan Stalins misdragingen - werden besproken, biedt de publicatie van de door De Groot op de Partijbestuurszitting van 23 t/m 25 juli gehouden inleiding gereede aanknopingspunten om nog eens op deze aangelegenheid terug te komen.

Vooraf zij hierbij gereleveerd, dat de C.P.N.-leiding thans in de Discussie-grondslag tracht de Stalin-kwestie als een afgedane zaak voor te stellen, die met de resolutie van het Centraal Comité van de C.P.S.U.

II/8

II/8

van 30 juni 1956 (zie hoofdstuk I) voldoende is verklaard en toegelicht.

Desbetreffende rede van De Groot.

Kort samengevat komt wat De Groot in bedoelde inleiding over de Stalin-kwestie te berde bracht op het volgende neer:

Het ontbreken van een officiële tekst van de Chroestsjow-rede maakt het de communisten in Nederland onmogelijk de vijanden van de partij van antwoord te dienen op een wijze als zij gewild hadden.

De inhoud van de door Chroestsjow op Stalin geuite kritiek staat - althans volgens de door Washington gepubliceerde tekst - niet op het peil, dat men van de meest verantwoordelijke bestuurder van de C.P.S.U. had mogen verwachten. Te veel is de nadruk gelegd op negatieve kanten, hoe afkeurenswaardig en betreurenswaardig de vermelde feiten ook zijn en te weinig op de verdiensten van Stalin.

Door de reacties van de verschillende communistische partijen op de Stalin-kwestie is hierover een openbaar debat ontstaan. De Italiaanse en Franse partijen hebben de C.P.S.U. om de juiste tekst van de Chroestsjow-rede verzocht. Togliatti heeft te kennen gegeven, dat Chroestsjow geen aanvaardbare verklaring heeft gegeven voor de medewerking, die de meest vooraanstaande leiders van de Sowjet-Unie aan Stalin hebben verleend. Hij heeft zich verder afgevraagd hoe verklaard kan worden dat de Sowjet-Unie, ondanks het foutieve beleid van Stalin, zulke grote en wereldhistorische successen heeft kunnen bereiken.

Het is, zo vervolgde Paul de Groot, begrijpelijk dat dergelijke vragen ook in de C.P.N. opkomen, maar men laat na hierbij tot de grond van de zaak te gaan. Wij moeten ons - aldus spreker - naar mijn mening ook de positie van de C.P.S.U. indenken. Hierbij moet gedacht worden aan de ontzaggelijke moeilijkheden waarvoor de Sowjet-Unie in het verleden heeft gestaan.

Bovendien heeft de arbeidersklasse in West-Europa, in het bijzonder die in Frankrijk en Italië, de Sowjet-Unie onvoldoende ondersteund. De communisten in de kapitalistische landen zullen daarom bescheiden moeten zijn. Het is beter de Sowjet-Unie zijn vuile was in eigen kring te laten beredderen. Wij kunnen ook nu niet oordelen over misbruiken, die tientallen jaren voor de openbaarheid verborgen zijn gehouden. Ook in de toekomst zullen wij niet anders kunnen doen dan de Sowjet-Unie te beoordelen naar haar politiek en

II/9

II/9

resultaten. Wij hebben ook niet anders gedaan in de periode toen Stalin algemeen secretaris was.

Uit wat hierdoor De Groot over de Stalin-kwestie wordt gezegd, kan worden afgeleid, dat bij hem op de achtergrond de gedachte leeft, dat het losgedacht van de personen, die in het wereldcommunisme de toon aangeven, voor alles noodzakelijk is vast te houden aan de Sowjet-Unie en de C.P.S.U., die zijns inziens het krachtcentrum van de wereldcommunistische beweging zijn en blijven. Van daar dat hij de door Togliatti gestelde vraag, omtrent de medeverantwoordelijkheid van de huidige Sowjet-leiders voor de door Stalin begane fouten ongepast vindt, laat staan dat hij de eveneens door Togliatti als vraagpunt gestelde gedachte toelaatbaar zou achten dat Stalin's misdragingen een uitvloeisel van het Sowjet-systeem zouden kunnen zijn.

Vasthoudend aan de betekenis van de C.P.S.U. voor het wereldcommunisme wil De Groot zich echter niet vereenzelvigen met de huidige Sowjet-leiders, zeer zeker niet met de persoon van de huidige secretaris van de C.P.S.U., Chroestsjow. Hiervan getuigt De Groot's opmerking, dat de door Chroestsjow op Stalin uitgebrachte kritiek niet op het peil staat dat men van een verantwoordelijk bestuurder van de C.P.S.U. had mogen verwachten.

Met zijn gehele instelling ten aanzien van de Stalin-affaire geeft De Groot er blijk van zowel een rechtse en soepele tacticus te zijn als een figuur, die een zodanige binding met Stalin, de eertijds alwijze en geniale leider, heeft behouden, dat hij slechts met grote moeite het proces van de déstalini-satie kan verwerken.

Dit is wel begrijpelijk, aangezien de gehele partijcarrière van Paul de Groot ligt in de periode, dat Stalin de scepter zwaaide.

Geen collectieve visie.

Reeds eerder werd naar voren gebracht, dat er op de partijbestuurszitting van juni 1956 allermindst eenstemmigheid van opvatting tussen de partijbestuurders over de Stalin-affaire moet hebben bestaan. De Groot maakte in zijn inleiding gewag van het feit, dat in de C.P.N. soortgelijke vragen als door Togliatti gesteld, zijn opgekomen. Overeen weer verdwijnen van dergelijke penibele vragen heeft hij niet gesproken.

Ook uit een in "De Waarheid" gevoerde polemiek tussen De Groot en het niet bij de C.P.N. aangesloten

II/10

II/10

Zaandamse gemeenteraadslid Dries Homma (fractie van communisten en partijlozen) blijkt dat in het partijbestuur geen collectieve visie omtrent de Stalin-affaire bestond en dat zulks waarschijnlijk ook na de partijbestuurszitting niet het geval was. Homma merkte in een brief aan De Groot ("De Waarheid" 10 juli 1956) op, dat hij in diens inleiding dingen gelezen had, waarvan hij niet kon begrijpen, dat ze gepubliceerd werden en daarmee tot geldende mening van de C.P.N. werden verheven. In zijn repliek wees De Groot er op, dat het in elke organisatie de gewoonte is om na een zitting van het bestuur de inleiding te publiceren, vooral als na 3 dagen discussie de leden van dit bestuur zich daar in hoofdzaken mee eens hebben verklaard.

In aansluiting hierop betoogde hij, dat natuurlijk elk bestuurslid de zaken op zijn manier bekijkt, maar dat zulks ook ter kennis van de leden en aanhangers wordt gebracht door de publicatie van de voornaamste redevoeringen. Om technische redenen had dit enige vertraging ondervonden, doch het zou alsnog gebeuren.

Visie van Baruch.

De enige tot nu toe gepubliceerde discussie-bijdrage is die van de partij-theoreticus Friedl Baruch. Hij verklaarde het met veel eens te zijn wat Togliatti over de Stalinkwestie had gezegd, vroeg zich echter toch af of deze zijn verklaringen wel voldoende had overwogen. Een duidelijk contrast dus met wat hierboven van De Groot's inleiding is weergegeven.

Echter blijkt Baruch op een nog veel belangrijker punt met De Groot van mening te verschillen. Zoekt deze nl. de oplossing van de moeilijkheden in de verbetering van de organisatie van de partij, welke gedachte ook in de discussie-grondslag is uitgewerkt, Baruch gaf als zijn mening te kennen, dat de definitieve uitwerking van het C.P.N.-beginselprogramma (dus een opnieuw bezien van de politieke lijn van de partij) een van de voornaamste taken van het komende congres moest zijn.

Baruch vertrok op 12 juli 1956 met een groep Nederlandse journalisten voor een reis door de Sowjet-Unie en keerde - in Moskou ziek geworden - pas op 26 augustus 1956 in ons land terug. Hij heeft dus met de uitwerking van de discussie-grondslag geen bemoeienis gehad, heeft ook niet deelgenomen aan de partijbestuurszitting op 20 en 21 augustus 1956, waarop deze werd vastgesteld en is waarschijnlijk niet in de gelegenheid geweest zijn visie tot gelding te brengen.

Het verbod van de K.P.D.

Tegen de uitspraak op 17 augustus 1956 van het

II/11

II/11

Bundesverfassungsgericht te Karlsruhe, waarbij de K.P.D. in strijd met de grondwet van de Duitse Bondsrepubliek wordt verklaard, heeft de C.P.N. op felle wijze geageerd.

Op 21 augustus gaf het Partijbestuur een verklaring uit waarin de Nederlandse arbeidersklasse en alle democraten tot waakzaamheid tegen het opnieuw in Duitsland dreigende fascisme worden opgeroepen.

In de oproep wordt er aan herinnerd, dat in 1933 met het verbod van de K.P.D. door Hitler de lijdensweg van de Europese volkeren begon. Adenauer drijft, aldus het partijbestuur, West-Duitsland in dezelfde richting, en het zou noodlottige gevolgen voor ons volk hebben als wij de gang van zaken in Duitsland zorgeloos zouden gadeslaan.

Marcus Bakker heeft de achtergrond van het K.P.D.-verbod nader belicht in een aantal hoofdartikelen in "De Waarheid", o.m. naar aanleiding van beschouwingen in "Het Vrije Volk" en het "Algemeen Handelsblad".

Het Waarheid-Zomerfeest.

De volgens "De Waarheid" "duizenden" bezoekers (in feite naar schatting 10.000) van het op 26 augustus 1956 te Amsterdam aan het terrein aan de Hemweg gehouden Xe Waarheid-Zomerfeest hebben kunnen ervaren, dat dit feest, behoudens enig kermisplezier niet veel meer inhoudt dan het inluiden van een nieuwe financiële campagne.

Partijvoorzitter Gerben Wagenaar kondigde in zijn politiek weinig betekende inleiding de oprichting aan van een donatiefonds, dat f. 150.000 moet bijeenbrengen. Elke partijgenoot mag hiervoor in een periode van 10 maanden f. 10.-- opbrengen.

De stichting van het "donatiefonds voor partij en krant" maakt een einde aan de tot nu toe gebruikelijke methode van het voeren van verschillende - veelal kris-kras door elkaar lopende - financiële acties. Er zal dus tot nader order maar één geldinzamelingscampagne zijn nl. die voor het donatiefonds.

MANTELORGANISATIES.

Vredesbeweging.

Uitkijken en afwachten schijnt momenteel in de leiding van de Nederlandse Vredesraad het parool te zijn. Uitkijken naar eventuele medestanders onder andere vredesorganisaties dan alleen communistische; afwachten welke initiatieven mogelijk in het buitenland - met name door de Wereldvredesraad - zullen worden ontplooid om ook de lagere echelons, die al sinds maanden vrijwel niets van zich doen horen, weer tot actie te brengen.

II/12

II/12

De redactie van "Vrede" is zulk een, veelvuldig gebruikte, uitkijkpost. Enerzijds poogt men - momenteel door accentuering van al of niet vermeende gevaren van proeven met kernwapenen - een proteststemming onder de bevolking te creëren. Anderzijds stelt men, uiteraard met bedachtzaamheid, de kolommen van het weekblad open voor de mening van andere groeperingen c.q. personen, die door de leiding van de Vredesraad als tijdelijke bondgenoten worden geapprecieerd.

Ten aanzien van de atoom-experimenten werd b.v. melding gemaakt van een resolutie van het Indonesische parlement, dat tegen voortzetting daarvan pleit. In Engeland en Nieuw-Zeeland zouden vrouwen tegen proef-explosies hebben geprotesteerd. Voorts werden desbetreffende initiatieven in Thailand, de Verenigde Staten (comité van Zuid-Californische Quakers) en Nederland (comité Stopzetting Atoomproeven, Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers) gememoreerd.

Met betrekking tot de handhaving van de vrede in het algemeen werd plaats ingeruimd voor een beschouwing van Dr.H. BERKHOF, lid van het Centrale Comité van de Wereldraad van Kerken, alsmede voor de veelbesproken verklaring van de Generale Synode van de Nederlands Hervormde Kerk over Nieuw-Guinea, waaraan in het "Vrede"-nummer van 10 augustus j.l. een beschouwing werd gewijd door Ds. W.S.H. van DALEN.

Het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vredesraad zelve richtte in juli 1956 een brief aan de leden van de beide Kamers der Staten Generaal, waarin aandacht werd gevraagd voor de volgende punten:

Beperking van conventionele bewapening,
Stopzetting van proeven met atoomwapens,
Betere betrekkingen met Indonesië,
Bevordering van de veiligheid in Europa,
Contrôle op de internationale handel in wapens.

In diezelfde maand zond het Bureau van de Wereldvredesraad een schrijven aan de regeringen van de V.S., de Sowjet-Unie en Engeland, waarin, onder aanvoering van de gevaren der door atoomproeven ontwikkelde radioactiviteit, een oproep wordt gedaan ter voorkoming daarvan terzake onmiddellijk een overeenkomst af te sluiten.

Op 30 augustus publiceerde "De Waarheid" het bericht, dat een verzoek van de Opperste Sowjet der U.S.S.R. aan het Nederlandse Parlement mede te werken aan de beëindiging van de bewapeningswedloop, op 21 augustus j.l. via de Sowjet-Ambassade in Den Haag was overhandigd aan de Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken. Een zeer belangrijke maatregel om te komen tot een program van algehele ontwapening, zo werd gesteld, is de vermindering van de bewapening van ieder land afzonderlijk.

II/13

II/13

Het gemeenschappelijke "vredesfront".

Op deze wijze probeert men de belangstelling van de massa voor het vredesstreven van de Sowjet-Unie en de "verbrede" Vredesbeweging op te wekken, terwijl tegelijkertijd een poging wordt ondernomen de voorwaarden te scheppen voor een gemeenschappelijk "vredesfront" met groeperingen, die uit andere hoofde - op grond van pacifistische, religieuze of humanitaire overwegingen - het uitbarsten van gewapende conflicten wensen te voorkomen.

De gedachte van zulk een gemeenschappelijk front, voortvloeiend uit de huidige algemene communistische politiek van internationale ontspanning en toenadering tot degenen, die de koude oorlog niet willen voortzetten, werd in de Vredesbeweging geïntroduceerd tijdens de zitting van de Wereldvredesraad te Stockholm (5 tot 9 april 1956). Daar werd voorgesteld een comité te vormen voor samenwerking met andere organisaties, teneinde ook personen buiten de invloedssfeer van de Vredesbeweging te kunnen bereiken.

Dit plan kwam opnieuw ter sprake tijdens de bijeenkomst van het Bureau van de Wereldvredesraad van 23 tot 25 juni j.l. te Parijs. In een daarover uitgegeven verklaring werd gezegd, dat de nieuwe internationale situatie nieuwe inspanningen, maar ook een diepgaande verandering van de opvattingen omtrent de methode van de vredesarbeid eist.

Dientengevolge zal de Wereldvredesraad voortdurend moeite doen contact op te nemen met alle organisaties, die voor de vrede werken om met inachtneming van hun eigen aard en hun instelling ten opzichte van elkaar bepaalde gemeenschappelijke acties te voeren. Om het vertrouwen tussen de vredelievende organisaties te verstevigen is het Bureau van de Wereldvredesraad bereid de discussie te openen en begrip te zoeken voor alle vraagstukken, die zouden kunnen worden opgeworpen in verband met de internationale problemen, aldus de verklaring.

Geen verdere camouflage van het "breedte-werk".

Tot vorming van een apart comité voor het "breedte-werk" is het dus niet gekomen, mogelijk omdat men verdere camouflage van de activiteit van de Vredesbeweging nutteloos dan wel onjuist achtte. De communistische Vredesbeweging moet dus openlijk en desnoods door "geoorloofde" aanpassing toenadering zoeken tot andersdenkenden.

Als uitvloeisel hiervan zond de Nederlandse Vredesraad op 15 augustus j.l. een circulaire aan de plaatselijke vredescomité's, waarin op de betekenis

II/14

van de internationale ontspanning wordt gewezen. In de toekomst zal, aldus de circulaire, een zo groot mogelijke samenwerking met andere vredeskrachten tot stand gebracht moeten worden, niet alleen landelijk doch ook in het bijzonder plaatselijk.

Locale vredesactie.

Nadere details worden in deze suggestie nog niet gegeven, zodat in beginsel de verantwoordelijkheid voor het plaatselijke "verbredingswerk" bij de lokale vredescomité's komt te berusten. Blijkbaar is men van mening, dat in het recente verleden de campagnes van de Vredesbeweging te weinig weerklank onder de bevolking hebben gevonden door de zeer zwakke reactie van de plaatselijke comité's op de parolen van de Vredesraad. Zulks kwam vooral tot uiting in het verloop van de in 1955 gehouden petitionnementsactie "Voor Vrede en Veiligheid, tegen de atoombom", welke de campagne van 1950 (appel van Stockholm) had moeten overtreffen, doch in feite zeer slecht verliep.

Landelijke activiteit.

Op landelijk niveau zijn - middels het weekblad "Vrede" - suggesties gedaan voor een nauwere samenwerking tussen de Vredesbeweging en respectievelijk "Kerk en Vrede" en "De Derde Weg". Ten aanzien van de laatste organisatie werd in het verleden inderdaad enig incidenteel contact bespeurd.

Ook heeft de Vredesraad contact opgenomen met het bestuur van de Socialistische Unie, hetgeen resulteerde in het voorstel een viertal bestuurders van deze unie op te nemen in de Nederlandse Vredesraad, te weten Mr. F. R. BÖHTLINGK (Oegstgeest), Mej. J. VLASKAMP (Rotterdam), W. H. P. MEYER (Zwolle) en W. v. d. LINDEN (Utrecht).

Zo zijn dus de rollen verdeeld. De Vredesraad stelt aan de top pogingen in het werk om personen of groepen met een bepaald gezag in verschillende kringen tot samenwerking te bewegen, de vredescomité's dienen te zorgen voor de nodige stevigheid aan de basis.

Aangezien de doeltreffendheid van deze tactiek nog aan de praktijk moet worden getoetst, dient de ontwikkeling van de uitbouw in de breedte nog te worden afgewacht. Het verleden heeft echter reeds vele vergeefse pogingen daartoe te zien gegeven. Dit moet de Vredesraad wel tot nadenken stemmen. Het verloop van deze actie is immers in sterke mate afhankelijk van de takt en soepelheid van de Vredesraad en zijn medewerkers in de lokale comité's. Van eenzijdige vaststelling van een actieprogram kan, wil men aan breedte winnen, inderdaad geen sprake zijn.

Jeugdbeweging.

Op 14 en 15 juli j.l. vond een hoofdbestuursvergadering plaats van het A.N.J.V. ter bespreking van het winterprogramma. Het communistische jeugdverbond moet, zo werd vastgesteld, alles in het werk stellen om de internationale ontspanning ook te doen doorwerken in de binnenlandse verhoudingen. Het A.N.J.V. zal dus, evenals dit het geval is met de overige communistische organisaties, een soepele houding moeten aannemen t.o.v. andersdenkenden.

De ledenwerfcampagne zal dit jaar niet als speciale actie op het program worden gezet, doch het Hoofdbestuur heeft de afdelingen tot voortdurende aandacht voor dit punt opgewekt, opdat de ledenwerving zal plaats vinden aan de hand van mogelijkheden, die door de politieke acties van het verbond zullen worden geopend.

Tot die acties behoort o.a. het organiseren van grote regionale jeugdappèls in Amsterdam, Rotterdam, Enschede en Groningen, naar het voorbeeld van het "jeugdappèl van het Noorden", dat ultimo 1955 in Groningen werd gehouden. Deze regionale bijeenkomsten zullen de ontwapening als voornaamste punt van bespreking hebben. Zij dienen natuurlijk om niet-communistische jongeren met het A.N.J.V. in contact te brengen. Hierbij zal wel mede de wens op de achtergrond staan om onder de op die wijze aangetrokken jongeren deelnemers te vinden voor het 6e Wereld Jeugdfestival te Moskou, dat van 28 juli - 11 augustus 1957 in de Sowjet-Russische hoofdstad zal plaats vinden. De A.N.J.V.-leiding is immers /opvatting toegedaan, dat het Wereld Jeugdfestival vooral door niet-communisten moet worden bezocht. Om dit mogelijk te maken is men voornemens de deelname van A.N.J.V.-leden sterk te beperken.

Ook de samenstelling van het Nederlandse Voorbereidingscomité, waarin enige jongeren van niet-communistische huize zitting hebben, duidt erop, dat de belangstelling der organisatoren vooral op de brede massa gericht is. Men gaat zelfs zover deze "buitenstaanders" een wezenlijke rol in de voorbereidingen te laten spelen. Bij de vergadering van de Internationale Commissie van Voorbereiding voor het 6e Wereld Jeugdfestival, welke van 14 tot 16 augustus j.l. te Moskou plaats vond, waren voor Nederland 3 personen aanwezig, van wie er 2 niet als communisten bekend zijn. Over de aldaar gevoerde besprekingen zijn nog geen gegevens gepubliceerd. Bekend is, dat voor de duur van het Festival in Moskou een "Internationale Ontmoetingsclub" in het leven zal worden geroepen, waar jongeren met gelijkgerichte interessen met elkaar zullen kunnen discussiëren. In het eerste bulletin van het Internationale Voorbereidingscomité, dat onder de naam "Naar het 6e Festival"

II/16

verschijnt, wordt uiteengezet welke middelen in de verschillende landen kunnen worden gebruikt om de uitzending van delegaties te financieren. Voorts maakte men een aanvang met een enquête onder de lezers teneinde het programma van het Festival zoveel mogelijk in overeenstemming met de wensen der toekomstige deelnemers te brengen.

Internationale Rijnvaart-excursie.

In A.N.J.V.-kringen is nogal propaganda gevoerd voor en met de internationale Rijnvaart-excursie, een vacantiereis per boot van Straatsburg naar Amsterdam van 11 tot 20 augustus 1956 in het kader van het comité "Zomer van Vriendschap 1956". Aan deze Rijnvaart hebben circa 300 personen deelgenomen, onder wie Duitsers, Fransen, Italianen en Belgen. In Duisburg gingen echter reeds ongeveer 80 deelnemers van boord.

Na een overnachting op een gemeentelijk kampeerterrein te Amsterdam werd de excursie op 21 augustus officieel besloten met een receptie, waaraan onder meer werd deelgenomen door enige leden van de Nederlandse Vredesraad, enige hoofdbestuurders van het A.N.J.V. en het hoofd van het Bureau Buitenland van de E.V.C., M. MEYER, die voor deze gelegenheid als tolk optrad.

Tot slot dient nog melding te worden gemaakt van een Raadsvergadering van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (W.F.D.J.) te Sofia van 18 tot 23 augustus 1956. Aldaar werd gesproken over de "Activiteit van de jeugd voor haar rechten, voor vriendschap en vrede", de bijeenroeping van een wereld-jeugdcongres en de voorbereiding voor het komende Wereldjeugdfestival.

Het lijkt geen twijfel dat ook de W.F.D.J. over de gehele linie een politiek van vreedzame coëxistentie en toenadering tot andersdenkenden wil effectueren. Wat dat betreft wordt de positie van het A.N.J.V. onder de Nederlandse verhoudingen in geen deele rooskleuriger.

In wezen een politiek volkomen geïsoleerde organisatie, waarvan de zuigkracht, altijd al gering, nog voortdurend vermindert, ondervindt het A.N.J.V. weliswaar weinig tegenwerking van de bonafide jeugdorganisaties in ons land, doch worden anderzijds zijn wensen gebagatelliseerd, zodat van een samenwerking met niet-communistische jongeren voor dit verbond weinig heil te verwachten is.

Het zal echter wel in het koor der communistische propagandisten moeten meezingen en ook op dit terrein een enthousiasme moeten tonen, dat in feite in het geheel niet wordt gevoeld.

II/17

Nederland-U.S.S.R.

De vereniging Nederland-U.S.S.R. toonde zich geestdriftig over het wederzijdse vlootbezoek tussen Nederland en de Sowjet-Unie medio juli 1956.

Van 20 tot 25 juli verbleef de Russische kruiser "Sverdlow" in de Rotterdamse haven en bezocht de bemanning, na een ontvangst door vele autoriteiten, verscheidene plaatsen in Nederland: De Alblasserwaard, Den Haag, Delft, Zaandam en Amsterdam. Tijdens de receptie te Amsterdam deelde burgemeester d'Ailly mede, dat het gemeentebestuur van onze hoofdstad door dat van Leningrad was uitgenodigd voor een bezoek. "De Waarheid" berichtte, dat ruim 18.000 personen de Russische schepen hadden bezocht.

In dezelfde periode verbleef een Nederlands smaldeel (kruiser "De Zeven Provinciën") in Leningrad. De Nederlanders werden feestelijk ingehaald en hadden volgens "De Waarheid" onuitwisbare indrukken opgedaan.

Marcus Bakker betoogde in het partijdagblad van 26-7-'56 dat ook van hoger hand aan de uitwisseling alle waarde is gegeven, die deze verdiende. Des te meer, aldus de hoofdredacteur, dringt zich het krankzinnige op van wat ondertussen in Nederland gebeurt. Terwijl Den Haag voorzichtig een hand uitsteekt naar de nieuwe tijd blijft het met beide voeten nog angstvallig staan op het platform van agressie-voorbereiding en koude oorlog, waarop het door Amerika is neergezet. Er moet een einde komen aan het geknoei met zaken van groot belang.

Ook werd melding gemaakt van de Rembrandt-tentoonstelling te Moskou op 16 juli j.l. Theun de Vries, die daar vermoedelijk in gezelschap van Siegfried Baruch aanwezig was, deed in het augustus-nummer van "Nederland-U.S.S.R." kort verslag van zijn verblijf in de Sowjet-Unie, het eerste na het Sowjet-schrijvers-congres in 1954.

Voor deze tentoonstelling waren tevoren besprekingen gevoerd tussen de Russische organisatoren en de directeur van het Rijksmuseum te Amsterdam, Jhr. D.C. Roëll, die op 6 maart 1956 daarvoor per vliegtuig naar Moskou was vertrokken.

Ook de Nederlandse Ambassadeur in de Sowjet-Unie, D.J. von Balluseck, was op de tentoonstelling aanwezig.

In het zomerprogram van de Russische reisvereniging "Intourist" voor 1956 is een vijftiental reizen opgenomen voor buitenlandse, particuliere touristen. Volgens het blad "Nederland-U.S.S.R." onderhoudt

II/18

"Intourist" contact met Engelse, Franse, Scandinavische, Italiaanse en Nederlandse reisbureaux. Voor ons land is dit Lissone Lindeman.

EXTREMISTISCHE VAKBEWEGING.

E.V.C.-ers en andersdenkenden.

In het kader van de internationale ontspanning poogt ook de E.V.C. te komen tot een betere verstandhouding met andersdenkenden.

Zoals bekend werd het E.V.C.-congres, dat aanvankelijk in november 1955 gehouden zou worden, uitgesteld tot januari 1956 teneinde, naar beweerd werd, de "mogelijkheden van de internationale ontspanning te bestuderen".

/loon

In dezelfde tijd toonde de E.V.C. zich soepeler ten aanzien van de N.V.V.-politiek, o.a. door het overnemen van de/eisen van dit verbond van vakverenigingen, dus een doelbewuste poging van de arbeidersklasse inzake de loonstrijd zoveel mogelijk te bevorderen.

De manoeuvre werd ingegeven door de wens zo mogelijk een fusie met het N.V.V. te bewerkstelligen, zoals ook op het jongste congres tot uiting kwam.

In die periode stelde de E.V.C. als voorwaarde voor een samensmelting met het N.V.V., dat de "vakbondsdemocratie" binnen het N.V.V. zou moeten worden hersteld (d.w.z. - blijkens de door de E.V.C. zelf gegeven definitie -: de toestand waarin alle opvattingen over beginselen en tactiek in de vakbondsstrijd vrij en onbelemmerd tot uiting kunnen worden gebracht en in deze vraagstukken het beslissingsrecht aan de leden wordt overgelaten).

Uit concrete fusie-voorstellen, op afdelingsniveau door een der E.V.C.-bonden in het begin van dit jaar aan een bedrijfsbond van het N.V.V. gedaan, bleek echter, dat men zelfs aan deze eis niet te sterk wilde vasthouden. De wens naar "eenheid van organisatie" prevaleerde.

Daar reeds vroeger gebleken was dat het N.V.V. geen prijs stelde op enigerlei samenwerking met de communisten, laat staan een fusie tussen beide organisaties zou accepteren, had deze lijn van actie weinig praktische waarde.

In juni 1956 heeft het E.V.C.-verbondsbestuur dan ook (gedurende korte tijd) het oog gericht op een andere potentiële partner, t.w. het O.V.B. De gedachte om tot een samengaan met dit verbond te komen lag in dezelfde sfeer als die welke leidde tot

II/19

het tussen de C.P.N. en de socialistische Unie aangegane "bestand".

De weigering van de Algemene Raad van het O.V.B. op desbetreffende voorstellen heeft echter inmiddels ook deze mogelijkheid van fusie doen wegvallen.

Het beleid in de top.

In november 1955 - dat is in de periode waarin de C.P.N.-resolutie inzake de "Nieuwe Aanpak" tot stand kwam - rees ten aanzien van de E.V.C.-taktiek een meningsverschil tussen B.BRANDSEN, secretaris van het Verbondsbestuur van de E.V.C., en Paul de GROOT, algemeen secretaris van de C.P.N.

BRANDSEN was de opvatting toegedaan, dat de voornaamste taak van de communistische vakbeweging gelegen was in de bevordering van de eenheid van actie. DE GROOT echter, toen pas terug van een reis naar China en de Sowjet-Unie, stelde de eenheid van organisatie - een verder liggend doel - in het centrum van de belangstelling en beschuldigde BRANDSEN in "De Waarheid" van "terugwijken voor de syndicalistische stroming en de linkse schijnradicale opvattingen".

Toch had BRANDSEN de tot dan toe geldende opvattingen in communistische vakbondskringen weergegeven. Men moet echter wel aannemen, dat Paul de GROOT gedurende zijn bovengenoemde reis reeds iets vernomen heeft over de veranderde sfeer in de S.U., welke later openlijk tot uiting kwam tijdens het XXe Congres van de C.P.S.U. in februari 1956.

Hoewel in communistische vakbondskringen in Nederland daarna dan ook de samensmelting van E.V.C. en N.V.V. weer in het middelpunt van de belangstelling werd geplaatst, bleek men niet bij machte een fusie tot stand te brengen.

de Toch wilde men taktiek van de eenheid van organisatie niet opgeven zonder alle mogelijkheden te hebben beproefd.

In dit verband heeft stellig ook de overweging gegolden, dat het XXe Congres van de C.P.S.U. in een resolutie d.d. 24-2-'56 o.m. aandrang op het overwinnen van de verdeeldheid in de arbeidersbeweging en het vestigen van zakelijke contacten tussen de communistische partijen en de socialisten. Tevens werd daarin de nadruk gelegd op de taak tot versterking van de verbondenheid van de gehele partij en van elke partij-organisatie afzonderlijk met de meest brede massa's der werkers.

Ongetwijfeld geschiedde dan ook de benadering van het O.V.B. onder invloed van de Sowjet-Russische

visie op het werk onder de massa. Vele E.V.C.-bestuurders stonden zeer gereserveerd tegenover een samenwerken met het O.V.B., daar de verhouding tussen beide organisaties in het verleden uitgesproken slecht was geweest.

Men kan deze (mislukte) manoeuvre wellicht beschouwen als een laatste poging om de E.V.C. zonder gezichtsverlies uit haar geïsoleerde positie te redden.

Verdere ontwikkeling.

Hoe zich de situatie in de naaste toekomst zal ontwikkelen kan uiteraard nog niet worden gezien. De communistische leiders verkeerden daaromtrent tot voor kort blijkbaar zelf nog in het onzekere.

Tijdens de partijbestuursvergadering der C.P.N. op 23, 24 en 25 juni 1956 verklaarde F. BARUCH, dat één van de oorzaken van het stemmenverlies van de C.P.N. na 1948 gelegen was in het uitblijven van serieuze pogingen om de eenheid in de vakbeweging tot stand te brengen, toen - in de oorlog en ook kort daarna - de omstandigheden daarvoor nog gunstig waren. Een beschuldiging ten onrechte (wel degelijk had men immers, althans in de jaren '45 tot '47, ernstig getracht tot een fusie van N.V.V. en E.V.C. te komen), die voortvloeit uit de methodiek van kritiek en zelfkritiek, waardoor elk falen aan eigen tekortkomingen wordt verweten zonder dat rekening gehouden wordt met tegenwerkende objectieve omstandigheden.

De laatste maanden werden in communistische kringen bij voortdurende geruchten gehoord over opheffing van de E.V.C. Bekend is, dat vooraanstaande communistische functionarissen in Nederland de Eenheidsvakcentrale beschouwen als een blok aan het been van de C.P.N.

Toch stelt het partijbestuur der C.P.N. zich voor de discussie op het a.s. congres op het standpunt, dat de opheffing van de E.V.C. geen kwestie is, waarover een onmiddellijke beslissing noodzakelijk is. Volgens de in "De Waarheid" van 25-8-'56 gepubliceerde discussiegrondslag staat het probleem der vakbondseenheid mede in verband met de samenwerking van communisten en socialisten op politiek terrein "tegen de Romme-reactie, voor de vrede en voor een linkse regering".

"Naarmate in de strijd tegen de reactie en voor de vrede het onderlingen vertrouwen tussen de communisten en de socialisten groeit", zo wordt gesteld,

"zullen ook de voorwaarden voor het herstel van de eenheid der vakbeweging rijpen".

Eerst zal derhalve het resultaat van verdere pogingen tot samenwerking moeten worden afgewacht alvorens ten aanzien van de E.V.C. een definitieve gedragslijn kan worden vastgesteld. Tot zolang zal de communistische vakcentrale in haar optreden naar buiten bij voortdurende trachten in de strijd voor de lonen en andere arbeidsvoorwaarden zoveel mogelijk medestanders onder de N.V.V.-leden te verkrijgen op basis van de eenheid van actie.

Een deel van het E.V.C.-kader althans gevoelt er vanzelfsprekend in het geheel niet voor de E.V.C. voor een "appel en een ei" aan het N.V.V. over te doen. BRANDSEN, die zoals bekend reeds eind 1955 een meningsverschil had met Paul de GROOT over de te volgen tactiek, is blijkbaar van mening, dat men toch moet proberen de eis van herstel van de vakbondsdemocratie in het N.V.V. te handhaven alvorens de E.V.C. in de rijen van dit vakverbond te doen opgaan of te ontbinden.

Voor zijn betoog, opgenomen in de "Kadergids" van 1-9-'56, maakt hij gebruik van de discussie, die in de Nederlandse Onderwijzers Vereniging gaande is over de voor- en nadelen van aansluiting bij het N.V.V. Mogelijk poogt BRANDSEN hier een spaak te steken in het wiel van de partijleiding, die naar zijn mening te gemakkelijk tot opheffing van de E.V.C. besloot.

HOOFDSTUK III - ANDERE STROMINGEN.

Anti-militairistische partij in oprichting.

In oktober 1955 verscheen een door D. van BENTVELT, J.W.E. RIEMENS en P. SCHUT ondertekende circulaire van het "Radicaal democratische Daklozenberaad". Hierin werd de mogelijkheid onder ogen gezien om aan een radicaal-democratische Derde Weg-visie een partij-politiek karakter te geven. Door dit "Daklozenberaad", voortgekomen uit kringen van de vredesbeweging "De Derde Weg", Kerk en Vrede en de A.N.V.A., werd een actiegroep gevormd, waarin zitting hadden Ir.H.J.van STEENIS, Ir. P. SCHUT en W. KOOPMANS. Deze kreeg tot taak: het bestuderen van de vraag hoe de stem van het pacifisme, geruggesteund door een radicale, socialistische politiek in het land en het parlement gehoord zou kunnen doen worden.

Aanvankelijk trachtte deze actiegroep de haar verstrekte opdracht te verwezenlijken met behulp van de meest verwante, bestaande partijen, de Socialistische Unie (S.U.) en de P.v.d.A. Zowel de S.U. als het Sociaal Democratisch Centrum in de P.v.d.A. bleken echter niet bereid tot het houden van een gesprek, waarna het plan rijpte om over te gaan tot het oprichten van een nieuwe partij. De plannen daartoe hebben inmiddels vaste vorm aangenomen.

In een op 30 juni 1956 te Utrecht gehouden landelijke vergadering werd besloten over te gaan tot de oprichting van een politieke organisatie op anti-militairistische en socialistische grondslag.

Tegen het Atlantisch Pact.

Uit de aldaar door Ir.H.J. van STEENIS gegeven uiteenzetting kan worden opgemaakt dat het eerste programmapunt der nieuwe organisatie zal zijn: ontwapening, nationaal en internationaal, gepaard gaande met uittreden uit het Atlantisch Pact. Voorts zal strijd worden gevoerd voor:

- a) een samenleving, waarin de arbeid om de winst heeft plaats gemaakt voor de arbeid om te voorzien in de behoefte;
- b) politieke en sociale democratie en economische gelijkheid;
- c) wereldfederalisme.

Met betrekking tot het sub a) en b) gestelde, wees Ir. van STEENIS er op dat verwezenlijking hiervan steeds mogelijk is, als de bedrijven geen eigendom zijn van

enkelingen of groepen, maar van de totale gemeenschap, en als in ieder bedrijf elke werker een volledige medezegenschap en een volledige medebeslissingsraad heeft, terwijl de kapitaal-verschaffers als zodanig geen medezegenschap toekomt.

Op een zo spoedig mogelijk bijeen te roepen congres zal de definitieve oprichting van de nieuwe partij plaats vinden.

Inmiddels werd een voorlopig bestuur gevormd, dat uit zijn midden een dagelijks bestuur koos. Dit bestaat thans uit: Ir. H.J. van STEENIS, voorzitter; Ir. P. SCHUT, vicevoorzitter; H.J. LANKHORST, secretaris; J.N. DAALDER, penningmeester; P. EYGENHUIS, lid; als assistent werd aan het secretariaat toegevoegd Mevrouw M. SELIER-SLOSSER.

De naam, waaronder de nieuw op te richten partij zal optreden, staat nog niet vast. De thans in het leven geroepen voorlopige organisatie noemt zich: Actiegroep tot vorming van een partij op anti-militairistische en socialistische grondslag.

Socialistische Unie

In een op 24 juni 1956 te Utrecht gehouden algemene leden-vergadering van de Socialistische Unie, heeft de voorzitter Carlos PRONK, het beleid van het partijbestuur i.z. het met de C.P.N. gesloten bestand nader uiteengezet. Hij betoogde dat in Rusland, na de dood van Stalin, een andere wind was gaan waaien zodat daar thans vele voorwaarden aanwezig zijn voor de vestiging van een ware socialistische samenleving. Uit deze ommekeer kon zijns inziens ook de veranderde houding jegens het Westen verklaard worden.

Onder deze omstandigheden achtte het bestuur van de Socialistische Unie het voor een socialist niet langer verantwoord een passieve houding aan te nemen. Een partij als de Socialistische Unie had, volgens PRONK, de plicht in het belang van de wereldvrede en de vestiging van het socialisme het contact te leggen en het gesprek te bevorderen, derhalve een bemiddelaarsrol in de arbeidersbeweging te vervullen. Deze overwegingen hadden tenslotte geleid tot het openen van een discussie met de C.P.N., waarbij de bedoeling voorzat, aldus Pronk, de goede elementen in deze partij te helpen los te komen van de ban waaronder zij leven.

Pronk verklaarde, dat hij meer winst had gezien in het beginnen van een gesprek dan in een doelloos deelnemen aan de verkiezingen. Hoofdzaak vond hij het tot stand brengen van een grote socialistische arbeiderspartij, die hij Socialistische Partij Nederland wil noemen. Hierin zouden de C.P.N., de Socialistische Unie, de links

III/3

van de P.v.d.A. staande politiek daklozen alsmede de uiterst linkse vleugel van laatstgenoemde partij elkaar moeten vinden (zie M.O. 5/6 - 1956).

De algemene ledenvergadering keurde het bestuursbeleid goed en nam een resolutie aan, welke werd afgedrukt in "Nieuwe Wereld" van 1 juli 1956 en waaruit de volgende punten de aandacht verdienen:

"De in het communiqué van 4 mei 1956 door C.P.N. en Socialistische Unie overeengekomen discussie komt op gang. Uitbreiding van de schriftelijke discussie tot een mondelinge is zeer gewenst. De politiek van ontspanning moet actief worden gesteund door massaal optredende vredeskrachten. Het streven van de Socialistische Unie zal er op gericht blijven alle vredeskrachten tot samenwerking te brengen op grondslag van een onverdachte vredespolitiek, die (voor Oost en West) internationale ontwapening propageert".

Aldus geruggesteund door het fiat van de leden, had het bestuur van de Socialistische Unie op 30 juni een bespreking met het dagelijks bestuur van de C.P.N.

Het vlak gestelde artikeltje dat "De Waarheid" van 3 juli aan deze bijeenkomst wijdde, wijst er wel op dat in het overleg geen spectaculaire vorderingen zijn gemaakt. Gezegd werd, dat beide partijen het erover eens waren, dat de op 4 mei gesloten overeenkomst volledig was nageleefd, tot tevredenheid van beide zijden. Men had, aldus "De Waarheid", besloten dat door beide partijen alle krachten aangewend zullen worden om de eensgezinde strijd van alle vredelievende Nederlanders tegen het oorlogsgevaar te versterken. Wat het blad verder nog over de resultaten zegt is nauwelijks vermeldenswaard.

Opgefallen is, dat sedert de bijeenkomst van de beide partijbesturen geen artikelen meer zijn verschenen in de discussierubriek die "De Waarheid" op grond van de bestandsovereenkomst openstelt, wat het vermoeden wetigt, dat het met de naleving van de overeenkomst niet zo goed is gesteld als het communistische blad wil doen geloven. Temeer daar een artikel, onder de titel "Stagnerende C.P.N.-oplossing: Socialistische Partij Nederland", welk artikel zich richt tot de C.P.N.-leden en vermoedelijk bestemd is geweest voor bovengenoemde discussierubriek niet daarin doch alleen in het periodiek van de Socialistische Unie "Nieuwe Wereld" van 31 juli 1956 verschenen is.

De schrijver verwijt de C.P.N.-leiding een slaafs volgen van de Russische politiek. Hij citeert het C.P.N.-program, waar gezegd wordt dat: "communisten en alle progressief denkende mensen zich op de Sovjet-Unie moeten oriënteren, daar Rusland aanvoerster en lichtbaken is

naar een nieuwe maatschappij" en vervolgt dan:

"Het program is van 1952 en in het Stalinisme van die dagen vermochten wij toen geen lichtbaken te zien. En met ons millioenen anderen. Terecht. Het onder gemartel bekentenissen afdwingen, de likwidatie van onschuldigen, om de woorden van Chroestsjow te gebruiken, werke. er nu niet bepaald aan mede om ons in het Westen de ogen te doen richten op een dergelijk lichtbaken".

En elders: "Men kan de C.P.N. niet meer als een werkelijk onafhankelijke, haar eigen politiek bepalende partij zien, een partij, die naar principieel-socialistische maatstaven te meten is".

Ook de verdere inhoud van het hier aangehaalde artikel moet voor de C.P.N.-leiding zeer pijnlijk geweest zijn en het hoeft geen verwondering te wekken, dat het niet voor plaatsing in "De Waarheid" in aanmerking kwam.

Het enige terrein waar nog enige vorm van samenwerking tussen de C.P.N. en de Socialistische Unie valt waar te nemen is dat van de Vredesbeweging. Mogelijk heeft de C.P.N.-leiding Pronk's samenwerkingsgedachte in deze richting weten af te leiden. Met de Nederlandse Vredesraad is overeengekomen dat een viertal leden van het partijbestuur van de Socialistische Unie in de Vredesraad zitting zou nemen. Wat hieruit zal worden is aan de hand van de beschikbare gegevens moeilijk te voorspellen.

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN EN WEST-INDIËRS.

Stakingseisen van schepelingen ingewilligd.

De staking van het Indonesische scheepspersoneel van de maatschappij "Nederland" en van de "Rotterdamse Lloyd" (zie vorig overzicht) is definitief geëindigd met inwilliging van de eis, dat de ontslagen Indonesische schepelingen van het s.s. "Roebiah" weer in dienst van de "Nederland" teruggenomen zouden worden.

Van de zijde van de Indonesische Bond van havenarbeiders en zeevarenden (Sarekat Buruh Pelabuhan dan Pelajaran) was deze eis nog geaccentueerd met verschillende dreigementen. Hiermede is wederom gebleken, dat de communistische vakbeweging in Indonesië weinig onbeproefd laat om haar wil op te leggen aan Nederlandse bedrijven die daar vrijwel machteloos tegenover staan.

Tijdens de vorenvermelde staking en de daarmee gepaard gaande actie der Indonesische schepelingen is (wederom) vastgesteld, dat er in Nederland (Amsterdam) een vertegenwoordiging bestaat van de evengenoemde S.B.P.P. welke is aangesloten bij de bekende vakcentrale Sobsi. Deze vertegenwoordiging ontvangt instructies van het hoofdbestuur in Indonesië. De S.B.P.P.-vertegenwoordiging in Nederland, zo is verder vastgesteld, ontvangt contributie van de Indonesische schepelingen.

SLAMET SUKOTJO is naar Indonesië teruggekeerd. Hij is vermoedelijk als S.B.P.P.-vertegenwoordiger te Amsterdam opgevolgd door ONG Hui-yang, hoofdbestuurslid van de "Perhimpunan Indonesia".

Nauwe samenwerking.

Tussen de vertegenwoordiging in Amsterdam van de S.B.P.P./Sobsi en de A.N.B.Z./E.V.C. bestaat een nauwe samenwerking.

Nadat de maatschappij "Nederland" de vorenbedoelde stakingseis had ingewilligd hebben beide bonden te Amsterdam en Rotterdam de "overwinning" met feestavonden gevierd. Daar heeft J.F. DEJANKENZEE, voorzitter van de A.N.B.Z./E.V.C. verklaard, dat de Indonesische schepelingen steeds op de volle steun dezer organisatie konden rekenen.

Nederlandse studenten hadden tijdens de staking van de Indonesische schepelingen hun diensten op de schepen overgenomen. Hierin heeft het hoofdbestuur van de Indonesische studentenvereniging "Persatuan Peladjar Indonesia" (P.P.I.) te Rotterdam aanleiding gevonden een

protestbrief te zenden aan de Nederlandse Studentenraad. Het hoofdbestuur zond een copie van dat schrijven aan de "International Union of Students" te Praag. Tevens is de tekst ervan opgenomen in het P.P.I.-orgaan "Ganeça".

Studentenco res

De "Persatuan Peladjar Indonesia" houdt op 6 oktober haar jaarlijkse congres in Hotel "Kasteel Oud Wassenaar".

Op 17 augustus j.l. is de stichting van de Republiek Indonesia wederom feestelijk herdacht. In Amsterdam en Den Haag waren velen aanwezig. Voor het eerst verscheen op de Haagse bijeenkomst, bij de Indonesische Vertegenwoordiger, een vijftigtal Ambonezen van de groep, die wil repatriëren.

Onrust onder Ambonezen in Nederland.

In de Amboneze samenleving is veel onrust geweest over de zgn. zelfverzorging. Diverse ongeregeldheden hebben zich voorgedaan. Uiteindelijk heeft Ir. MANUSAMA, de leider der zgn. R.M.S.-regering te Rotterdam, zich er mee ingelaten. Het halsstarrige standpunt van het hoofdbestuur der B.P.R.M.S., dat geen ondersteuningsgelden van de Nederlandse Regering mochten worden aangenomen, is dientengevolge prijsgegeven door de Ambonezen in de B.P.R.M.S.-woonoorden, zulks tegen de wensen van het hoofdbestuur in, dat derhalve is afgetreden.

Afkeuring Synodale Oproep.

De bekende Oproep van de Generale Synode der Nederlands Hervormde Kerk met betrekking tot de soevereiniteit over Nieuw-Guinea heeft ook onder Ambonezen een afkeurende stemming verwekt. In het jongste R.M.S.-orgaan "Mena Muria" is dienaangaande namelijk verklaard, "dat de Synode zich wel het lot aantrekt van Nieuw-Guinea om dit in handen van de Islamieten te spelen doch zich op een afstand houdt van de Molukken, waarvan de bevolking dezelfde Godsdienst belijdt als de Synode.

De Oproep is volgens het blad niet gesteld "op de basis van de Christelijke leer maar eerder op de basis van de leer van Marx."

Surinamers hebben te Amsterdam opgericht het "Surinaams Initiatief Comité Festival Moskou 1957" met de bedoeling, dat de Surinamers worden gestimuleerd naar dit Jeugdfestival te gaan ook van Suriname uit.

Ter feestelijke herdenking op 1 oktober 1956 van de stichting der Chinese Volksrepubliek zullen in "Seinpost" te Scheveningen films worden vertoond. Een Chinees comité te Amsterdam organiseert de feestelijkheden aldaar. Aangetekend zij hierbij, dat het vertonen van films over de Chinese Volksrepubliek kortgeleden ook te Amsterdam heeft plaats gehad.

HOOFDSTUK V - AGENDA

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisatie</u>
26 augustus - 4 september	4e Wereldcongres van Studenten	Praag	I.U.S.
+ 5-7 oktober	18e Congres C.P.N.	Amsterdam	C.P.N.
+ 13, 14 oktober	Congres P.T.T.- bond "Ons Belang"	Den Haag	"Ons Belang"
+ 25-28 oktober	Internationale Con- ferentie van Jonge Meisjes	Parijs	W.F.D.Y.
9-11 november	4e Congres "De Me- taal" (EVC)	Amsterdam	E.V.C.
+ mei 1957	Internationale Conferentie van Transportarbeiders	-----	V.V.I.-Trans- port (WVV)
28 juli-11 aug. 1957	6e Wereldjeugd- festival	Moskou	W.F.D.Y., I.U.S.
1957	4e W.V.V.-congres	-----	W.V.V.

+ = nieuw c.q. aangevuld

HOOFDSTUK VI - OVERZICHT DER STAKINGEN IN DE MAANDEN JULI
EN AUGUSTUS 1956.

Afgesloten per 31-8-56.

Stakingen overzicht in
Juli 1956.

V
o
l
g
n
o

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	
Grondwer- kers N.V. TROOST, werkz. op BPM-ter- rein te Rotterdam.	Toepassing nieuwe loonregeling, waardoor sommige arb. minder ontvingen.	geen	werkzaamheden door grootste deel der arb. op oude voor- waarden hervat.	1
Glazenwas- sers te Den Haag.	Uitbet. 3 en 6 %.	NVV	eisen ingewil- ligd.	2
Houthaven Zaandam.	Tariefkwestie tenge- volge van het lossen van oncourant hout.	NVV	aan wensen boot- werkers tege- moet gekomen.	3
Trawlvis- serij IJmuiden te Velsen.	Uitblijven goedkeuring nieuwe C.A.O.	BVZ-OVB	eisen ingewil- ligd.	4
<u>Nagekomen stakingen in Juni 1956.</u>				
Bouwbedrij- ven te H.I.Ambacht (fa.Koudijs, Rtd.) (fa.Bakhui- zen, Hilver- sum).	Uitbet. 3 en 6 % .	geen	geen	5
Katoenmij. v/h Gebr. SCHOLTEN & Co te Alme- lo.	Beëindiging van z.g. "5 minuten-regeling" op last van de arbeidsin- spectie.	geen	geen	6

V Begin De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal
 o in stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getal-
 l vori- len geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand
 g ge werkzaam is.
 n maand . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korten dan 24 uren)
 o - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
 = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

12 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

1

===
 512 (300 hebben op 9/7 het werk hervat, de overigen
 zijn elders gaan werken.)

2

±80

3

== van 11.00u
 t. 12.30 u.

4

=====
 60 (op-
 lopend tot 198; staking duurt voort)

Nagekomen stakingen in Juni 1956.

5

=====
 37 (22 timmerlieden hebben op 15/6 het werk hervat;
 de 15 overige arb. op 18/6)

6

=
 ±40 man ochtendploeg ged. 1½ u.
 ± 40man middagploeg ged. 8 u.

Stakingen overzicht in
Augustus 1956.

<u>Bedrijf.</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	V o l g n o
Taxi- Chauf- feurs in Asd. (eigen rijders en AAAC niet)	loonkwestie	EVC	stakende chauff. zijn ontslagen.	
Trawlvis- serij IJ- muiden te Velsen.	Uitblijven goedkeu- ring nieuwe C.A.O.	BVZ-OVB	eisen ingewil- ligd.	2
N.V.INDUS- TRIE (Metaal- bedr. te Vaassen (Epe)	loonkwestie	Erkende vak- organisaties en EVC.	geen	3
Apendage- fabr. N.V. DIKKERS te Hengelo	meningsverschil tus- sen directie en dag. best. arbeiderskern over strafoplegging aan werknemers.	geen	geen	4
Confec- tiefabr. P.J.BLUM te Enschede.	loonkwestie.	Erkende vak- bonden be- middelden.	werk op oude voorwaarden hervat.	5

V Begin
o in
l vori-
g ge
n maand
o

De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

- . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren)
- staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
- = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

1 28/5

1200

±500   staking duurt voort.

2 30/7

-----
60 oplopend tot 198

3

1100
-----
20 handlangers

4

±300 van 10.00 - 13.00 u.

5

500

400

BIJLAGE I

DISCUSSIEGRONDSLAG VOOR HET 18e PARTIJCONGRES

Op 25 augustus 1956 is in "De Waarheid" gepubliceerd de Discussiegrondslag voor het 18e Congres van de C.P.N., dat op 5, 6 en 7 oktober 1956 zal worden gehouden. Onderstaande moge een samenvatting van deze Discussiegrondslag volgen.

I. Oorzaken van de gewijzigde internationale situatie.

Sinds het 17e Partijcongres (april 1955) hebben zich grote wijzigingen voltrokken in de internationale toestand. Deze ommekeer werd bepaald door een ingrijpende verandering in de krachtsverhoudingen in de wereld. Hieraan liggen o.m. de volgende factoren ten grondslag.

- het socialisme is na de 2e Wereldoorlog tot een wereldstelsel geworden. Bijna de helft van de bevolking in Europa en Azië is van het kapitalisme bevrijd.
- met de neutralistische mogendheden (India, Indonesië, Egypte, Finland en Oostenrijk) vormt het socialistische kamp een vredezone die 1½ miljard mensen omvat.
- de agressors kunnen ten gevolge van de omvang en de georganiseerde wijze van optreden van de volksmassa's ter handhaving van de vrede niet meer handelen zonder ernstig rekening te houden met de openbare mening.
- binnen de kapitalistische wereld groeien de onderlinge tegenstellingen, vooral die tussen Engeland en Amerika en hun wederzijds aanhangers.
De NAVO verkeert in een crisis.
- het voortzetten van de bewapeningswedloop en het instellen van de legers op een atoomoorlog brengt voor vele staten ernstige economische moeilijkheden met zich. In kringen van handel, industrie en landbouw ontwikkelt zich een krachtige stroming gericht op versterking van de economische banden met de socialistische wereld.
- het koloniale stelsel valt uiteen; tal van voormalige koloniale landen treden voor het eerst in de geschiedenis op als zelfstandige krachten in de internationale politiek.

De na juli 1955 (conferentie van Genève) opgetreden internationale ontspanning mag de waakzaamheid van de volkeren geen ogenblik doen verslappen. De imperialistische krachten blijven agressieplannen koesteren en pogen voortdurend de koude oorlog weer te doen opleven. De meest agressieve van deze krachten blijven agressieplannen koesteren en pogen voortdurend de koude oorlog weer te doen opleven. De meest agressieve van deze krachten bevinden zich in West-Duitsland. Het verbod van de K.P.D. toont dit aan. Deze ontwikkeling is een dodelijk gevaar voor

-2-

de veiligheid, de vrijheid en het bestaan van Nederland. Hiertegenover staat dat naast de communisten, ook socialisten en invloedrijke burgerlijke kringen de noodzaak beginnen in te zien van het herstel van het anti-fascistische bondgenootschap uit de oorlog ter garantie van de Europese veiligheid.

II. De betekenis van het XXe Congres van de C.P.S.U.

In het bijzonder door de stellingen over het vreedzaam naast elkaar bestaan van landen met verschillende maatschappelijke stelsels, de mogelijkheid om oorlogen te vermijden en om langs verschillende wegen het socialisme te bereiken, heeft dit Congres in belangrijke mate bijgedragen tot het verder doorzetten van de internationale ontspanning en tot de ontplooiing van de internationale arbeidersbeweging. In zijn resolutie van 10 april heeft het Partijbestuur van de C.P.N. deze stellingen onderstreept als een bijdrage tot verheldering van de inzichten, die aan het C.P.N.-Beginselprogramma van 1952 ten grondslag liggen. Het Congres legde de schendingen van de socialistische democratie bloot, die het gevolg waren van de persoonsverheerlijking van Stalin. Het sloeg met het 6e Vijfjarenplan de tegenstanders de voornaamste argumenten uit handen, waarmee zij het socialisme steeds bestreden hebben.

De onder het bestuur van Stalin gemaakte fouten spruiten niet voort uit het socialistische stelsel; integendeel, zij zijn er juist vreemd aan en betekenen een terugval in burgerlijke regeringsmethoden. Door de C.P.S.U. is steeds een juiste leninistische politiek gevoerd. De C.P.N. beschouwt de resolutie van het Centraal Comité van de C.P.S.U. van 30 juni 1956 als een juiste en bevredigende analyse van de oorzaken en de gevolgen van de persoonsverheerlijking. Er bestaat overeenstemming tussen deze resolutie en de stellingname van het C.P.N.-Partijbestuur, zoals die is neergelegd in zijn resolutie van 10 april 1956.

III. Reactie in de C.P.N. in verband met de déstalinisatie.

Ondanks haar grootscheepse lastercampagne is het de reactie niet gelukt op ernstige schaal verwarring in de C.P.N. te stichten of de solidariteit met de C.P.S.U. te schokken. In de partijdiscussie kwam echter een aantal zwakten aan het licht, die ongetwijfeld ook in het verleden remmend hebben gewerkt.

- Bij een aantal partijgenoten, ook in het Partijbestuur en andere besturen trad wankelmoedigheid tegenover de

vijandelijke campagne aan de dag.

- Enkele partijgenoten betwistten de C.P.S.U. het recht om beleidsfouten, waarbij de grondslagen en de algemene politiek van het communisme niet in het geding waren, in eigen kring te behandelen. Een dergelijke houding moet worden afgewezen. Immers inmenging van partijen in elkaars interne aangelegenheden - leidend tot meningsverschillen over niet-principiële zaken - kan de eenheid van optreden van deze partijen tegenover het imperialisme schaden.
- Er waren partijgenoten die de in de Sowjet-Unie op Stalin uitgeoefende kritiek automatisch op de C.P.N. wilden toepassen. Zij beweerden: Ook in de C.P.N. zou de democratie geschonden worden, zou er persoonsverheerlijking bestaan en zouden onrechtmatigheden jegens afzonderlijke personen plaats vinden.

Dit is geheel in strijd met de waarheid. In werkelijkheid zijn dit aanvallen op de leninistische partijbeginselen. Op anarchistische wijze werd hierdoor gepoogd het gezag van de op democratische wijze gekozen leidingen te ondermijnen. Tegen dergelijke, de partijprincipes aantastende houdingen, is een verzoenende houding niet toelaatbaar.

IV. Voorstellen omtrent een nieuwe organisatievorm en werkwijze.

De toepassing van de gedachte van een Nederlandse weg naar het socialisme zoals die is vastgelegd in het Beginselprogram 1952 maakt een vernieuwing van de structuur en de werkwijze van de C.P.N. noodzakelijk. Deze moeten in overeenstemming zijn met de huidige politieke situatie, de taken die de partij te vervullen heeft en met de bijzonderheden van de Nederlandse arbeidersbeweging. Hierbij moeten de leninistische organisatieprincipes (de ideologische eenheid op grondslag van het marxisme-leninisme, een centrale leiding voor de gehele partij, kritiek en zelfkritiek en het democratisch-centralisme) onverminderd van kracht blijven. De partijorganisatie is er niet in geslaagd de juist gebleken politieke lijn onder de massa's te brengen. De organisatievormen van de C.P.N. zijn teveel geïnspireerd op die van de C.P.S.U. en de Franse en Italiaanse partij. Er bestaat in de partij een overdreven centralisatie; door de bureaucratische werkwijze is de partijleiding te weinig verbonden met de afdelingen. Daarom legt het Partijbestuur de volgende punten ter bespreking voor:

1. De afdelingen dienen zelfstandig de partijpolitiek toe te passen volgens de plaatselijke omstandigheden. Zij moeten voortdurend bijdragen tot de vaststelling van de partijpolitiek.
2. In de grote centra zal vereenvoudiging plaats kunnen vinden door samenvoeging van afdelingen.

3. De verkiezing van afdelingsbesturen moet onder deelname van zoveel mogelijk leden geschieden. Veranderingen in de besturen mogen niet buiten de ledenvergaderingen om plaats vinden.
4. De partij-afdeling behoort over voldoende geldmiddelen te beschikken om een toenemende en verbeterde activiteit te kunnen bekostigen.
5. Overwogen moet worden om af te zien van bedrijfsafdelingen. Gebleken is dat deze onvoldoende functioneren. Partijgroepen op de bedrijven zijn niet onontbeerlijk voor de onmiddellijke belangenbehartiging van de arbeiders.
6. Het is noodzakelijk een rechtstreekse verbinding tussen het Partijbestuur en de afdelingen tot stand te brengen.
7. Het is wenselijk een Partijraad te vormen die tot taak heeft het Partijbestuur bij belangrijke vraagstukken van advies te dienen. Te overwegen ware de voordrachten voor alle landelijke functies (leden van het dagelijks bestuur, hoofdredacteur krant enz.) en voor kandidaten bij de verkiezingen te laten opstellen door de Partijraad. De Raad - samen te stellen uit afdelingsafgevaardigden, aangewezen door de districtsconferenties - zou een vijftig leden moeten omvatten.
8. Het op het Congres te kiezen Partijbestuur zal veelvuldiger bijeen moeten komen. Het zal belast zijn met de directe leiding van de partij en het dient kleiner van omvang te zijn.
9. De uitvoering van de besluiten van het Partijbestuur ligt in handen van een Dagelijks Bestuur; waarvan een der leden als algemeen secretaris fungeert. Het Partijsecretariaat wordt hierdoor overbodig. De verschillende partijbureaux (bijv. het organisatiebureau en het propagandabureau) zullen worden opgeheven.
10. De districtsbesturen zullen van organen die de instructie van het Partijbestuur doorgeven aan de afdelingen, moeten worden tot coördinatie-organen van de activiteiten der afdelingen. Zij zullen kleiner van omvang kunnen zijn.
11. Het Congres zal het nieuwe Partijbestuur opdracht moeten geven een statutenwijziging in de geest van deze werkwijze voor te bereiden, die aan het volgende Congres voor te leggen en voorlopige regelingen te treffen.

V. Optreden van communisten in andere organisaties, het probleem van de eenheid van de vakbeweging en de arbeidersklasse.

Het Congres zal ondubbelzinnig moeten uitspreken dat de partij principieel de gedachte verwerpt als zou het lidmaatschap van haar leden van andere organisaties

gericht moeten zijn op partijpolitieke doeleinden, op het voeren van oppositie, "cellenbouw", enz. Communisten die lid zijn van een vakorganisatie hebben niet de behartiging van partijpolitieke doeleinden op het oog, doch uitsluitend de belangen van de arbeiders en hun vakorganisatie zelf. De C.P.N. ziet het thans als een van haar voornaamste taken een versterkte propaganda te voeren voor het herstel van de eenheid van de vakbeweging, in het bijzonder voor het ongedaan maken/de splitsing van E.V.C. en N.V.V. Het Congres moet zich opnieuw en met klem uitspreken voor een fusie van E.V.C. en N.V.V. Het Congres zal zich dienen te beraden over de stand van zaken betreffende de samenwerking tussen communisten en socialisten met het doel deze dichter bij haar verwezenlijking te brengen. /van

VI. Contacten met andere communistische partijen; de solidariteit met de C.P.S.U.

Nu er perspectieven zijn om een langdurige vrede af te dwingen en de monopolies te verhinderen hun plannen uit te voeren, is het nodig de banden van internationale solidariteit nauwer aan te halen. Bij het zoeken van wegen naar het socialisme is een organisatie als indertijd de Komintern of later de Kominform niet doelmatig. De contacten met andere communistische partijen dienen verbeterd te worden ter uitwisseling van ervaringen en voor de gedachtenwisseling over algemene vraagstukken zonder dat inmenging in elkaars interne zaken mag plaats vinden. Dit bepaalt ook de houding van de C.P.N. tegenover de C.P.S.U., die er een is van vriendschap en solidariteit met haar socialistische politiek. Deze berust op een gemeenschappelijke ideologie (het marxisme-leninisme) en de gemeenschappelijke taken in de strijd voor de vrede en tegen de wereldconcerns.

BIJLAGE II

OVERZICHT VAN DE COMMUNISTISCHE ORGANISATIES IN
NEDERLAND

Toelichting

Het Partijcongres is statutair de hoogste instantie van de partij en wordt minstens éénmaal in de twee jaar bijeen geroepen. Aan deze regel wordt niet strikt de hand gehouden. Na de oorlog vonden partijcongressen plaats: januari 1946; december 1947, februari 1950, november 1952 en april 1955. Het a.s. 18e Partijcongres is bepaald op 5, 6 en 7 oktober 1956.

Volgens de statuten staan ter behandeling van het Partijcongres:

1. De verslagen over de politieke toestand en het werk van de partij uit te brengen door het Partijbestuur.
2. De vaststelling, veranderingen of wijzigingen in het Beginselprogram en de statuten.
3. Alle vraagstukken van politiek, taktiek en organisatie.
4. De verkiezing van het Partijbestuur.

Het Partijcongres wordt gevormd door op districtskonferenties aan te wijzen gedelegeerden. Dit kunnen zijn afgevaardigden met beslissende of met adviserende stem. Het in april 1955 gehouden 17e Partijcongres werd bijgewoond door 415 gedelegeerden.

Het Partijbestuur is het hoogste orgaan van de partij in de tijd liggende tussen twee congressen. Het leidt alle politieke en organisatorische werkzaamheden van de partij. Het Partijbestuur benoemt de functionarissen in de verschillende partij-organen (instellingen, stichtingen, de hoofdredactie van de krant), het stelt de kandidatenlijst op voor de verkiezingen van de Eerste en Tweede Kamer en geeft richtlijnen voor het werk in alle vertegenwoordigende lichamen.

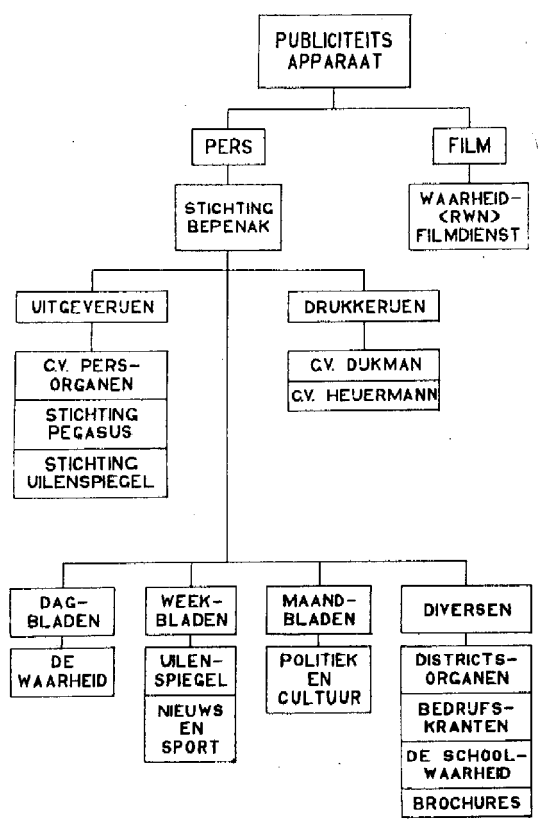
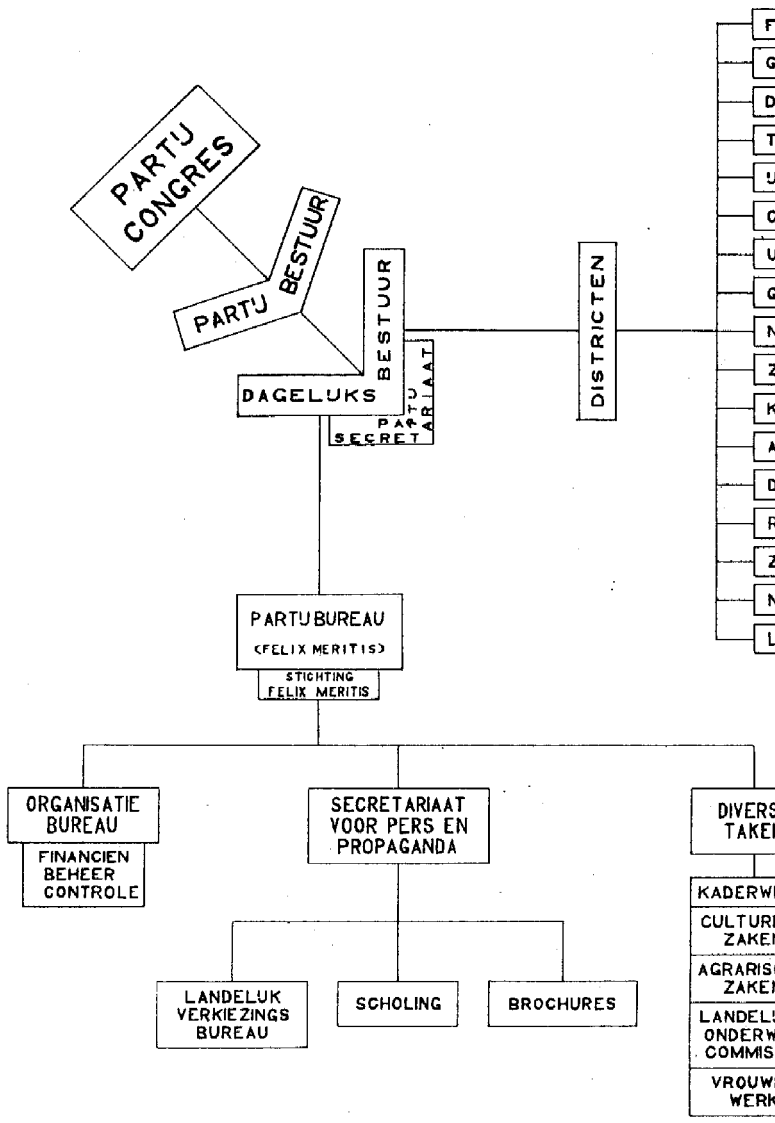
Het wordt verkozen door het Partijcongres en telt thans 54 leden, waaronder 8 plaatsvervangende leden, die slechts een adviserende stem bezitten. Het Partijbestuur komt op ongeregelde tijdstippen - veelal wanneer beslissingen van belang inzake de koers en taktiek van de partij moeten worden genomen - bijeen. Het op het 17e Partijcongres (april 1955) verkozen Partijbestuur werd niet in zijn volledige samenstelling bekend gemaakt. De partijleiding gaf slechts de namen van 45 partijbestuurders voor publicatie vrij.

Het Dagelijks Bestuur is belast met de uitvoering van de politieke en organisatorische werkzaamheden. Het bestaat thans uit circa 15 leden gekozen door en uit de leden van het Partijbestuur. De samenstelling van het Dagelijks

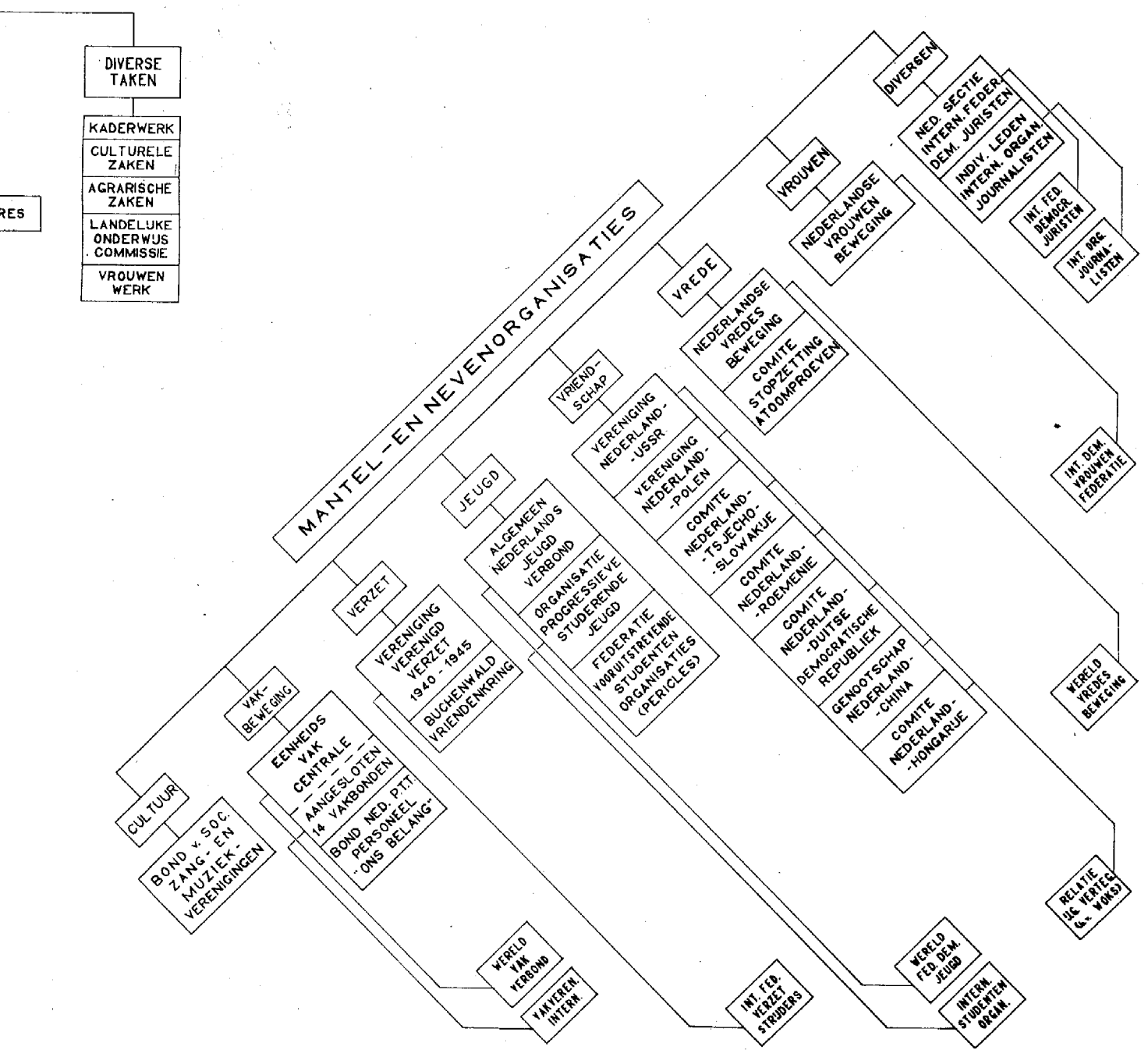
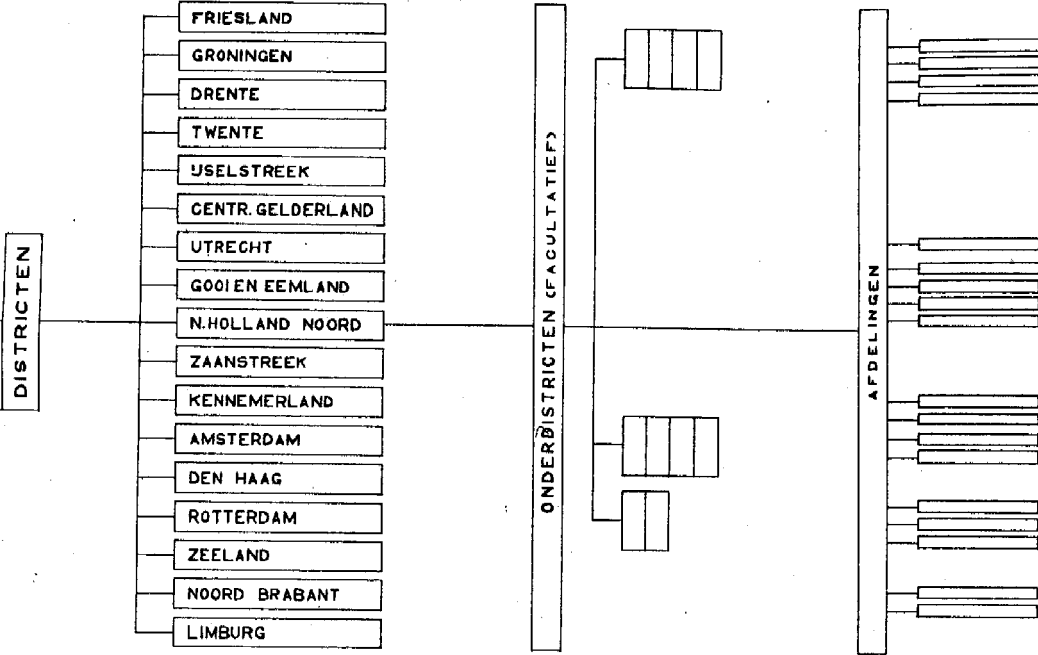
Bestuur, dat als regel eenmaal per week bijeen komt, werd nimmer bekend gemaakt.

Het Partijsecretariaat is een in de statuten niet-voorzien college, dat circa 4 à 5 leden telt en dat eveneens als regel eenmaal per week bijeen komt. Het wordt waarschijnlijk gevormd door de algemeen secretaris (Paul de GROOT), de propaganda-secretaris (Harry VERHEY), de organisatie-secretaris (Henk HOEKSTRA) en de hoofdredacteur van "De Waarheid" (Marcus BAKKER).

De Districtsbesturen zijn belast met de leiding van de werkzaamheden van de partij in hun respectievelijke districten. Zij voeren de besluiten van het Partijbestuur uit en zijn hieraan en aan de districtsconferenties verantwoording verschuldigd. De districtsbesturen worden verkozen door de districtsconferenties, dit zijn bijeenkomsten van afgevaardigden van de partijafdelingen. De grootte van de districtsbesturen varieert van 35 leden (district Amsterdam) tot 11 leden (district IJsselstreek).

I N T E R N A T I O N A L E

A F F I L I A T I E